

ANNIE BESANT - ČLOVEK IN NJEGOVA TELESA

ČLOVEK IN NJEGOVA TELESA

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Annie Besant

ČLOVEK IN NJEGOVA TELESA

Naslov izvirnika: Man and his Bodies

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing House, 1912

Druga elektronska izdaja

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Nicholas Roerich - Kanchenjunga - © Nicholas Roerich Museum

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice: © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 102095875

ISBN: 978-961-6561-23-5 (PDF)

ČLOVEK IN NJEGOVA TELESA

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Vsebina	Stran
<i>Predgovor</i>	5
<i>Uvod</i>	6
<i>Fizično telo</i>	9
<i>Gosto telo</i>	13
<i>Eterični dvojnik</i>	23
<i>Astralno telo ali telo želja</i>	29
<i>Telesa uma</i>	46
<i>Človeška aura</i>	62
<i>Človek</i>	65

Predgovor

Ob tem, ko pošiljamo v svet to drobno knjižico, je potrebno povedati nekaj besed. To je sedmi v nizu priročnikov, zasnovanih zato, da bi se odzvali na javno povpraševanje po preprosti predstavitvi teozofskih učenj. Nekateri so se pritoževali, da je naša literatura za običajnega bralca težko umljiva, preveč tehnična in predraga, zato upamo, da bo ta niz priročnikov uspel ljudem priskrbeti to, kar dejansko potrebujejo. Teozofija ni samo za učene; je za vse. Morda bo med tistimi, ki bodo v teh drobnih knjižicah pridobili svoj prvi bežen vpogled v teozofska učenja, nekaj takih, ki jih bodo ti priročniki vodili v globlje prodiranje v njih filozofijo, znanost ter religijo in da se bodo težje umljivih problemov lotili z vnemo študenta in gorečnostjo novinca. Ti priročniki niso napisani za vztrajne študente, ki se ne ustrašijo začetnih težav; napisani so za zaposlene moške in ženske v vsakdanjem svetu, ki si želijo razjasniti nekatere od velikih resnic, ki omogočajo lažje prenašanje življenja in lažje soočanje s smrtjo. Ker so jih napisali služabniki Mojstrov, ki so Starejši Bratje naše rase, nimajo drugega cilja kot služiti našim soljudem.

Uvod

O zavesti in njenih nosilcih, o človeku in oblačilih, ki jih nosi, obstaja tako velika zmeda, da se zdi nujno, da pred študente teozofije postavimo jasne ugotovitve o teh dejstvih, do te mere, kot so nam ta poznana. Prišli smo do tiste točke v našem študiju, ko nam je marsikaj, kar je bilo prej nejasno, postalo jasno, ko je precej, kar je bilo prej medlo, postalo določno, ko je marsikaj, kar je bilo sprejeto le kot teorija, postalo znanje iz prve roke. Zato lahko uredimo ugotovljena dejstva v določno zaporedje, dejstva, ki jih lahko študentje vedno znova in znova opazujejo, ko razvijejo moč opazovanja, in o katerih lahko govorijo z enako gotovostjo kot fizik, ki ima opravka z drugače opazovanimi in razvrščenimi pojavi. Vendar, tako kot se lahko moti fizik, se lahko moti tudi metafizik. Ko novo znanje prižiga nove luči, ki razjasnijo stara dejstva, postanejo njihovi odnosi bolj jasni in spremeni se njih videnje - pogosto zato, ker je v novi luči dejstvo, ki se je prej zdelo kot celota, spoznano le kot njen del. Nobena avtoriteta si ne lasti tu predstavljenih pogledov. Ponujeni so le kot sporočilo študenta drugim študentom, kot prizadevanje, da se poustvari to, kar je bilo naučeno in brez dvoma zelo nepopolno dojet, kot rezultat opazovanja študentov, kakršnega jim omogočajo njihove omejene moči.

Na začetku našega preučevanja je nujno, da zahodni bralec spremeni svoj običajen pogled na samega sebe in začne jasno razlikovati med človekom in telesi, v katerih človek prebiva. Preveč smo navajeni istovetenja z zunanjimi oblačili, ki jih nosimo, in tega, da razmišljamo o sebi, kot da smo naša telesa. Če želimo dojeti pravo zasnovo našega predmeta je nujno, da opustimo ta zorni kot in se nehamo istovetiti z oblačili, ki si jih nadenemo le začasno in nato znova odvržemo, da bi si naredili nova, ko jih ponovno potrebujemo. Če se istovetimo s temi telesi, ki imajo le prehodni obstoj, je to enako neumno kot je nerazumno to, da bi se istovetili z našimi oblekami; nismo odvisni od njih - njihova vrednost je sorazmerna z njihovo uporabnostjo.

Pomoto, ki jo nenehno ustvarjamo s tem, ko našo zavest, ki je naš Jaz, istovetimo z nosilci, v katerih ta zavest trenutno deluje, lahko opravičimo le z dejstvom, da budna zavest, in do neke mere tudi zavest sanj, ki živita in delujeta v telesu, običajnemu človeku izven njega nista znani. Kljub temu pa lahko o teh resničnih pogojih dosežemo neko intelektualno razumevanje in se lahko navadimo na to, da vidimo naš Jaz kot lastnika svojih nosilcev. Po določenem času bo na podlagi izkušnje to dejstvo za nas postalo določno in se bomo naučili ločiti naš Jaz od njegovih teles in stopiti iz nosilcev ter spoznali, da obstajamo v veliko bolj polni zavesti izven teh nosilcev kot znotraj njih in da nismo v nobenem oziru od njih odvisni. Ko to enkrat dosežemo, ni več mogoče nikakršno nadaljnje istovetenje našega Jaza z njegovimi telesi in ne moremo več ponoviti napake, da smo mi to, kar nosimo.

To jasno intelektualno razumevanje je dostopno nam vsem, tako da se lahko urimo v razlikovanju med Jazom - človekom - in njegovimi telesi. Že to je korak iz utvare, v katero je ovita večina ljudi. Na ta način spremenimo celoten naš odnos do življenja in sveta ter se vzdignemo na bolj spokojno področje, ki je nad "spremembami in priložnostmi smrtnega življenja", in se umestimo nad drobne dnevne težave, ki v veliki meri pretijo utelešeni zavesti. Tako lahko spoznamo resnično razmerje med stalno spreminja-

jočim in relativno trajnim ter občutimo razliko med potapljaščim se človekom, ki ga premetavajo in zalivajo dušeči valovi, in človekom, katerega noge stojijo na skali in ob katere vznožju se razbijajo ti valovi.

S človekom mislim na živi, zavestni, misleči Jaz, individuuum; s telesi pa na različne posode, v katere je ta Jaz zaprt, in od katerih vsaka usposablja Jaz, da deluje na nekem določenem področju vesolja. Tako kot človek uporablja za svoja potovanja iz kraja v kraj na zemlji avto, na vodi ladjo, v zraku letalo, pa vendar obstaja na vseh teh krajih tudi on sam, tako tudi Jaz, resnični človek, ostaja on sam, ne glede na to, v katerem telesu deluje. Tako kot se avto, ladja in letalo razlikujejo glede na okolje, v katerem morajo delovati, tako se tudi telesa razlikujejo, po materialih in ustroju, glede na element, v katerem morajo delovati.

Eno je gostejše od drugega, krajšega življenja od drugega, vendar je vsem skupno to, da so v odnosu do človeka sorazmerno prehodna, da so to njegovi instrumenti, služabniki, ki jih ponosi in obnovi v skladu z njih naravo, prilagojena njegovim različnim potrebam, njegovim rastočim močem. Preučili bomo enega za drugim, začeniši z najnižjim, in nato obravnavali še človeka samega, igralca v vseh telesih.

Fizično telo

Pod izraz fizično moramo vključiti dva človekova najnižja principa - ki ju v našem starem izrazoslovju imenujemo *Sthula Sharira* in *Linga Sharira* - saj oba delujeta na fizični ravni in sta sestavljena iz fizične materije ter oblikovana za obdobje enega fizičnega življenja in ju človek ob smrti skupaj odvrže, da bi se skupaj razgradila v fizičnem svetu, ko človek preide v *astral*.

Drugi razlog za to, da ta dva principa razvrstimo pod naše fizično telo ali fizični nosilec, je ta, da, dokler ne moremo preiti iz fizičnega sveta - ali ravni, kot smo jo navajeni imenovati - uporabljamo eno ali drugo, ali pa obe ti dve fizični oblačili, ki s svojimi materiali pripadata fizični ravni, iz katere ne moreta preiti. Zavest, ki deluje v njiju, je omejena z njunimi fizičnimi omejitvami in je predmet običajnih zakonov časa in prostora. Čeprav sta delno ločljivi, pa sta med življenjem na zemlji le redko ločeni. Takšna ločitev je nepriporočljiva in je vedno znamenje bolezni ali pa neuravnovešenega ustroja.

Po materialih, iz katerih sta sestavljeni, ju ločimo v gosto telo in eterični dvojnik, pri čemer je drugi natančna kopija vidnega telesa in medij, skozi katerega tečejo vsi električni in življenjski tokovi, od katerih je odvisno

delovanje telesa. Ta eterični dvojniki so imenovali *Linga Sharira*, vendar je iz več razlogov primerno, da v tej zvezi opustimo uporabo tega imena.

Naziv *Linga Sharira* so v hindujskih knjigah od vedno uporabljali v drugačnem smislu, zato lahko med študenti vzhodne literature, ne glede na to ali so vzhodnjaki ali zahodnjaki, nastane precejšnja zmeda zaradi samovoljnega popačenja obče priznanega pomena tega izraza. Že zaradi tega razloga, če ne še zaradi katerega drugega, bi bilo dobro, da se odpovemo njegovi neprimerni uporabi. Poleg tega je bolje, da imamo tudi za pododdelke človeškega ustroja slovenska imena in tako odstranimo iz naše književnosti kamen spotike za začetnike v sanskrtskem izrazoslovju. Obenem naziv eterični dvojniki natančno izražata naravo in ustroj bolj finega dela telesa, tako da si ga lažje zapomnimo, kar bi bilo dobro ob vsakem nazivu. "Eterični" je zato, ker je zgrajen iz etra; "dvojniki" pa zato, ker je natančna kopija gostejšega telesa - nekako njegova senca.

Fizična materija ima sedem pod-oddelkov, ki se med seboj razlikujejo in od katerih vsak kaže, v okviru svojih meja, veliko zmožnost raznovrstnih kombinacij. Ti pod-oddelki so: trdno, tekoče, plinasto in eterično, ki je v štirih stanjih, ki se med seboj razlikujejo tako, kot se razlikujejo tekočine od trdnih snovi in plinov. To je sedem stanj fizične materije, od katerih je vsako sposobno preiti v katerokoli od drugih stanj, čeprav pod tem, kar imenujemo normalna temperatura in tlak, vedno sprejme eno od teh sorazmerno obstojnih stanj. Zlato je običajno trdno, voda običajno tekoča, klor običajno plinast. Fizično telo človeka je sestavljeno iz materije v teh sedmih stanjih - gosto telo iz trdnih snovi, tekočin in plinov, eterični dvojniki pa iz štirih etrov, znanih pod zaporednimi številkami od 1 do 4.

Ko pred ljudi postavimo višje teozofske resnice, se nenehno pritožujejo, da so le-te preveč v oblakih in sprašujejo: "Kje naj začnemo? Če se želimo učiti sami in si dokazati resnice o predstavljenih trditvah, kje moramo potem začeti? Kateri so prvi koraki, ki bi jih morali narediti? Kakšna je dejansko abeceda tega jezika, ki ga teozofi uporabljajo tako tekoče? Kaj mora narediti povprečni moški ali ženska, da bi razumela in preverila ta

vprašanja, preden jih lahko z zaupanjem sprejme od drugih, ki pravijo, da jih poznajo?”

Na ta vprašanja bom poskušala odgovoriti na naslednjih straneh, tako da bodo tisti, ki si resnično prizadevajo, da bi odkrili prve praktične korake, ki jih morajo storiti, razumeli, da morajo ti koraki pripadati življenju, vadbi njegovih moralnih, intelektualnih in duhovnih vsebin. Nič, kar bi človek posvetil samo fizičnemu telesu, ga ne more spreobrniti v svetnika ali jasnovidca. Je pa tudi res, kot je res to, da je fizično telo instrument, ki ga imamo za uporabo, da je potrebno s telesom ravnati na določen način, če želimo usmeriti naše korake proti Poti. Samo ukvarjanje s telesom nas ne bo nikoli dvignilo v višine, h katerim si želimo, vendar pa to sploh ne bo mogoče, če bomo telo zanemarjali.

Telesa so človekovi instrumenti, v katerih mora živeti in delovati, in resnično, prva stvar, ki jo moramo spoznati je ta, da telo obstaja zaradi nas in ne mi zaradi telesa. Telo je namenjeno naši uporabi - ne pripadamo mi njemu, da bi nas ono uporabljalo. Telo je instrument, ki ga je potrebno uglasiti, izboljšati, izuriti, oblikovati v takšno obliko in sestaviti iz takih sestavin, da postane ustrezen instrument na fizični ravni za najvišje človekove namere.

Vse, kar teži k temu cilju, je potrebno opogumiti in kultivirati. Vsemu, kar deluje v nasprotni smeri, se je potrebno izogniti. Ni pomembno to, kakšne želje neguje telo, kakšne navade si je pridobilo v preteklosti, ampak moramo vedeti, da je telo naše, naš služabnik, ki naj bi ga uporabljali tako, kot to želimo mi. V trenutku, ko telo vzame vajeti v svoje lastne roke in želi voditi, namesto da bi bilo vodeno, se poruši celoten namen življenja in postane popolnoma nemogoča kakršnakoli vrsta napredka. To je točka, s katere mora začeti vsaka resna oseba.

Sama narava fizičnega telesa ga usposablja za to, da z lahkoto postane služabnik ali instrument. Telo ima določene posebnosti, ki nam pomagajo, da ga izurimo in da postane naš namen, da bi ga vodili in oblikovali,

sorazmerno lahko izvedljiv. Ena od teh posebnosti je ta, da telo, ko je enkrat navajeno delovati v določeni smeri, zelo voljno sledi tej smeri, svojemu lastnemu akordu, in je enako srečno kot takrat, ko je delovalo v drugih smereh.

Če je telo prevzelo neko slabo navado, bo nudilo upoštevanja vreden odpor proti vsaki spremembi te navade. Vendar pa, če naj bi bilo njegovo delovanje spremenjeno in če naj bi bile ovire, ki jih postavlja na pot, nadvladane, če naj bi bilo prisiljeno, da deluje tako, kot si to želi človek, potem bo hitro prevzelo in ponavljalo novo navado, ki mu jo bo vsilil, in z veseljem sledilo novi metodi, ravno tako kot je stari, ki se ji je človek odločil upreti.

Lotimo se sedaj obravnave gostega telesa, ki ga lahko nepopolno imenujemo tudi vidni del fizičnega telesa, saj tudi plinaste sestavine niso vidne neizurjenemu fizičnemu telesu. To je človekovo najbolj zunanje oblačilo, njegova najnižja manifestacija, njegov najbolj omejeni in najbolj nepopolni izraz njega samega.

Gosto telo

Da bi bili sposobni razumeti, kako lahko vzamemo v roke to telo, ga očistimo in izurimo, se moramo dovolj dolgo zadržati pri ustroju telesa. Najprej se moramo ozreti na niz njegovih dejavnosti, ki so po večini izven nadzora volje in potem na tiste, ki so pod njenim nadzorom. Obe ti dve vrsti delujeta s pomočjo živčnega sistema, vendar pa sta to živčna sistema različne vrste. Prvi sistem izvaja dejavnosti telesa, ki ohranjajo njegovo vsakodnevno življenje, preko katerega se krčijo pljuča, utripa srce, vodi gibanje prebavnega sistema.

Ta je sestavljen iz nehotenih živcev, splošno imenovanih "simpatični sistem". Določen čas, v dolgi preteklosti fizične evolucije, med katero so se izgradila naša telesa, je bil ta sistem pod nadzorom živali, ki so ga posedovala, vendar pa je postopoma začel delovati samodejno - prešel je izpod nadzora volje, prevzel lastno kvazi-neodvisnost in vodi vse običajne življenjske dejavnosti telesa. Dokler je oseba zdrava, teh dejavnosti ne zaznava. Da diha, se zave šele takrat, ko je dihanje ovirano, da bije srce, šele takrat, ko je bitje silovito ali nepravilno. Dokler pa je vse v redu, se ti procesi odvijajo neopaženo.

Vendar pa je z dolgo in bolečo prakso možno tudi ta simpatični živčni sistem pripeljati pod nadzor volje. Določen razred indijskih jogijev - imenovanih Hatha jogiji - razvija to moč do neverjetne stopnje, z namenom, da bi spodbudili nižje psihične zmožnosti. Le-te je mogoče razviti (brez ozira na duhovno, moralno ali intelektualno rast) z neposrednim delovanjem na fizično telo.

Hatha jogi se uči nadzirati svoje dihanje celo do točke, ko ga za določen čas popolnoma ustavi, da nadzira bitje svojega srca tako, da po volji pospeši ali upočasni kroženje krvnega obtoka. S temi sredstvi usmeri fizično telo v trans in tako osvobodi astralno telo. Te metode ni dobro posnemati, vendar pa je za zahodne narode (ki gledajo na telo kot na naravno nujnost) poučna, ker lahko zvedo, kako lahko človek usmeri pod svoj nadzor običajno samodejne fizične procese, in to, da si tisoči ljudi prizadevajo z dolgo in izredno bolečo disciplino doseči osvoboditev iz fizičnega zapora ter spoznati, da živijo tudi potem, ko je ustavljeno življenje fizičnega telesa. Pri svojem delu so vsaj resni in niso več popolni sužnji čutov.

Poleg tega živčnega sistema imamo še hoteni živčni sistem, ki je veliko bolj pomemben za naše umske namene. To je velik sistem, ki je naš instrument za mišljenje, s katerim čutimo in se gibljemo na fizični ravni. Sestavljen je iz cerebro-spinalne osi - možganov in hrbtenjače - od koder tečejo v vsak del telesa vlakna živčne materije, čutni in gibalni živci - živci, s katerimi čutimo, vse od obrobja do osi, in živci, s pomočjo katerih se gibljemo, vse od osi do obrobja.

Do vsakega dela telesa tečejo živčne niti, ki se združujejo v splete, ki so povezani s hrbtenjačo, v kateri ustvarijo njeno zunanjo vlaknato substanco, ki prehaja navzgor in se razširi in razveja v možganih, v centru vseh čutenj in vseh namernih gibanj, ki jih je mogoče nadzirati z voljo. To je sistem, s katerim človek izraža svojo voljo in svojo zavest, za kateri lahko rečemo, da sta umeščeni v možganih. Človek lahko karkoli naredi na fizični ravni le preko možganov in živčnega sistema. Če ta dva nista v redu, se ne more izraziti na običajen način.

To je dejstvo, na katerem je materializem utemeljil svojo trditev, da se mišljenje in delovanje možganov spreminjata skupaj. Če obravnavamo zgolj fizično raven, kot to počne materialist, se res spreminjata skupaj; ko pa pripeljemo nanjo sile iz druge ravni, astralne, pa vidimo, da mišljenje ni posledica delovanj živcev. Če na možgane vplivajo zdravila, bolezni ali poškodbe, se mišljenje človeka, kateremu možgani pripadajo, ne more več ustrezno izraziti na fizični ravni.

Materialist tudi trdi, da je zaradi določenih bolezni mišljenje še posebej prizadeto. Obstaja neka redka bolezen, onemelost, ki uniči določen del možganskega tkiva v bližini ušesa in ki jo spremlja popolna izguba spomina glede besed. Če postavite osebi, ki trpi zaradi te bolezni, vprašanje, vam nanj ne more odgovoriti. Če jo povprašate po imenu, vam ne bo znala odgovoriti. Če pa izgovorite njeno ime, bo kazala znamenja, da ga je prepoznala. Če ji preberete neke trditve, bo pokazala odobravanje ali neodobravanje. Sposobna je misliti, a ni sposobna govoriti. Zdi se, kot da je tisti del možganov, ki je povezan s fizičnim spominjanjem besed odstranjen, tako da z izgubo le-tega človek izgubi na fizični ravni spominjanje besed in onemi, vendar pa ohrani moč mišljenja in se lahko strinja ali ne strinja s katerimkoli danim predlogom.

Tako se seveda materialistov argument v trenutku poruši, ko se človek osvobodi svojega nepopolnega instrumenta. Takrat je sposoben objaviti svoje moči, vendar pa zopet ohromi, ko je omejen zgolj na fizično izražanje. Pomen tega dejstva, z ozirom na našo trenutno raziskavo, ni v veljavnosti ali neveljavnosti materialističnega stališča, ampak v dejstvu, da človekovo izražanje na fizični ravni omejuje zmožnost njegovega fizičnega instrumenta in da je ta instrument dovzeten za fizične posrednike. Če ga ti lahko poškodujejo, ga lahko tudi izboljšajo - ugotovitev, ki bo za nas odločilnega pomena.

Ta dva živčna sistema sta, tako kot vsak del telesa, zgrajena iz celic, iz majhnih določnih teles, katerih vsebino zapira stena. Vidne so pod mikroskopom in oblikovane v skladu s svojimi raznovrstnimi funkcijami. Te

celice so zgrajene iz majhnih molekul in te iz atomov - atomov kemika, ki so osnovni, nedeljivi delci kemičnih elementov. Ti kemični atomi se povezujejo na številne načine in oblikujejo pline, tekočine in trdne snovi gostega telesa. Vsak kemični atom predstavlja za teozofa živo stvar, ki je sposobna voditi svoje neodvisno življenje. Vsaka kombinacija teh atomov v bolj zapleteno bitje je spet neka živa stvar. Tudi vsaka celica ima svoje lastno življenje, tako da vsi ti kemični atomi, molekule in celice služijo kot nosilec višje oblike zavesti kot jo poznajo v svojih ločenih življenjih. Delci, iz katerih so sestavljena ta telesa, neprestano prihajajo in odhajajo ter so nakopičenja kemičnih atomov, preveč drobnih, da bi bili vidni golemu očesu, čeprav so mnogi med njimi vidni pod mikroskopom.

Če pod mikroskop postavimo drobno kapljo krvi, v njej opazimo gibanje številnih živih teles, belih in rdečih teles, ki so po ustroju in dejavnosti zelo podobna navadni amebi. V povezavi z mnogimi boleznimi so odkrili mikrobo, razne vrste bacilov. Znanstveniki pravijo, da imamo v naših telesih prijateljske in sovražne mikrobo, tiste, ki nam škodujejo in tiste, ki nemudoma planejo na škodljive vsiljivce in jih pohrustajo, skupaj z oslابلjeno materijo. Nekateri mikrobi pridejo v naša telesa od zunaj in jih opustošijo z boleznijo, drugi pa naše zdravje podpirajo. Na ta način naša oblačila nenehno spreminjajo svoje materiale. Ti prihajajo, za trenutek ostajajo in nato odidejo, da bi oblikovali dele drugih teles - stalna sprememba in medigra.

Velika večina človeštva o teh dejstvih ve le malo in jo ne skrbijo, čeprav je od njih odvisna možnost očiščenja gostega telesa, ki bi s tem postalo pripravnejši nosilec za bivanje človeka. Običajen človek dopušča, da se njegovo telo izgrajuje samo, iz materialov, ki si jih priskrbi, ne glede na njihovo naravo in z edino skrbjo, da so prijetni in sprejemljivi za njegove želje, ne pa zato, ker bi bili primerni ali neprimerni za izgradnjo čistega in plemenitega bivališča za Jaz, resničnega človeka, ki živi večno. Takšen človek ne izvaja nadzora nad prihajajočimi in odhajajočimi delci, ne izbira,

ne zavrača, ampak dopušča, da se vse izgrajuje samo. Obnaša se kot ne-skrbni zidar, ki izbira material za svojo hišo med odpadki, blatom, različnimi drobci, žebli in nesnago razne vrste - tako je običajni človek zgrajen v naglici in iz slabega materiala.

Očiščevanje gostega telesa je proces premišljenega izbora delcev, ki jim dovoljemo, da ga sestavljajo. Človek v sebe sprejme le hrano iz najčistejših dosegljivih sestavin in zavrača nečiste ter grobe. On ve, da bodo z naravno menjavo postopno odpravil delce, ki so bili vgrajeni v telo v dnevih ne-skrbnega življenja; najpozneje v sedmih letih - čeprav je lahko proces bistveno hitrejši - če se odloči, da ne bo več vgrajeval nečistih delcev. S povečevanjem obsega čistih sestavin v svoje telo vdeluje vojsko braniteljev, ki uničuje vse slabe delce, ki lahko pridejo vanj od zunaj ali brez njegovega dovoljenja. Svoje telo straži z dejavno voljo po čistosti, ki z magnetnim delovanjem nenehno odriva iz njegove bližnje okolice vsa nečista bitja, ki si želijo vstopiti v njegovo telo. Tako ga štiti pred uničujočimi posegi, katerim je izpostavljen, dokler živi v ozračju, ki je prepojeno z nečistostmi razne vrste.

Ko se človek odloči, da bo očistil telo in ga oblikoval v pripraven instrument za Jaz, s katerim bo deloval, naredi s tem prvi korak proti praksi joge - korak, ki mora biti storjen v tem ali kakšnem drugem življenju, preden si lahko postavi vprašanje: "Kako se lahko naučim potrditi pravilnost teozofskih resnic?" Vse osebne preveritve pravilnosti nad-fizičnih dejstev so odvisne od popolne podreditve fizičnega telesa njegovemu lastniku, človeku. Ta je tisti, ki mora opraviti preveritev, ki pa je ne more, dokler je tesno vklenjen v zaporu telesa, ali pa dokler je to nečisto. Celo v primeru, da je iz bolj discipliniranih življenj prinesel že delno razvite psihične sposobnosti, ki se izražajo navkljub neugodnim okoliščinam, bo uporaba le-teh precej ovirana, dokler bo njegovo fizično telo nečisto. Takšno telo bo otopilo in popačilo izvajanje sposobnosti, ko se bodo te izražale skozenj, in povzročilo njih neustrezno oznanjanje z ozirom na dejanske zmožnosti.

Recimo, da se človek premišljeno odloči, da bo imel čisto telo in da bo upošteval dejstvo, da se njegovo telo v sedmih letih popolnoma spremeni, ali pa bo morda izbral krajšo in težjo pot hitrejšega spreminjanja - v obeh primerih bo začel takoj izbirati materiale, iz katerih naj bi zgradil novo in čisto telo. Pred njega se bo postavilo vprašanje diete. Tako bo začel iz svoje prehrane izključevati vse, kar bi v njegovo telo vgrajevalo delce, ki so ne-čisti in onesnaženi.

Zavrnil bo alkohol in vsako pijačo, ki ga vsebuje, ker le-ta prinaša v njegovo telo mikrobo najbolj nečiste in odvratne vrste, produkte razkroja. Ti niso odvratni le sami po sebi, ampak pritegnejo k sebi - in tudi proti kateremukoli telesu, ki ga sestavljajo - nekatere najbolj nezaželeno, fizično nevidne prebivalce naslednje ravni. Pivci, ki so že izgubili svoja fizična telesa, tako da ne morejo več zadovoljevati svojega gnusnega hrepenenja po tej opojnosti, visijo okoli krajev, kjer se toči pijača in okoli tistih, ki jo pijejo, ter si prizadevajo, da bi se vrinili v telesa ljudi, ki popivajo, in tako z njimi delili nizkotne užitke, s katerimi se obkrožajo.

Uglajena ženska bi se takoj odvrnila od pijače, če bi lahko videla gnusna bitja, ki želijo sodelovati v teh užitkih, in tesno vez, ki jo vzpostavi s temi bitji najbolj odvratne vrste. Zli elementi se zbirajo okoli elementalne esence pivčevih misli, medtem ko fizično telo privlači iz okoliškega ozračja surove delce, ki so jih v prostor razpršila pijana in razuzdana telesa. Vse to je vgrajeno v njegovo telo, kar ga naredi prostaškega in ga poniža.

Če pogledamo na ljudi, ki so nenehno v stiku z alkoholom, ki izdelujejo ali razpečujejo alkohol, vina, piva in druge vrste nečistih pijač, lahko tudi s fizičnim očesom vidimo, da so postala njihova telesa groba in prostaška. Vinar, gostilničar - da ne govorimo o tistih osebah v vseh slojih družbe, ki pijejo prekomerno - vsi ti kažejo, da vsak, ki vgrajuje v svoje telo te delce, vztrajno in počasi propada. Več teh delcev ko vgradi, bolj prostaško postane njegovo telo.

Enako je tudi v primeru drugih sestavin neprimerne diete v človekovi prehrani, mesu sesalcev, ptic, plazilcev in rib, rakov in mehkužcev, ki se hranijo z mrhovino, s hrano, napolnjeno s krvjo, ki je neprimerna za arijska usta - le kako naj bodo telesa, ki so zgrajena iz takšnih materialov, uglajena, občutljiva, prefinjeno uravnovešena in še popolnoma zdrava, močna in fina kot kaljeno jeklo, kakršna potrebuje človek za dela višje vrste?

Tisti, ki gradijo svoja telesa iz tako slabih materialov, privlačijo tudi elementale zelo slabe vrste, kakršne lahko vidi psihik, kako visijo okoli vsake mesnice in kako v svoja okrogla rdeča usta sesajo hlape krvavečih trupel iz krvavih mlakuž, napol prekritih z žagovino. Ali je potrebno dodati praktično lekcijo, če se lahko učimo z opazovanjem življenja teles v takšnih okoliščinah? Le opazujte klavca in mesarja in presodite, ali sta njuni telesi primerni instrument za uporabo v višjem mišljenju in o vzvišenih duhovnih temah. Vendar pa sta onadva le visoko razvit produkt sil, ki delujejo proporcionalno v vseh telesih, ki se hranijo z nečistimi živili, ki jih onadva priskrbita. Res je, da človeku duhovno življenje ne podari nobena pozornost, posvečena fizičnemu življenju, vendar pa vseeno ni razloga, da bi se oviral z nečistim telesom. Zakaj bi svoje moči, najsi velike ali male, omejeval, oviral in zmanjševal v svojih poskusih, da bi se objavljale v tem nepotrebno nepopolnem instrumentu?

Na naši poti obstaja težava, ki je ne smemo prezreti. Nase lahko prevzamemo bolečine, ki so povezane s telesom, in lahko odločno zavrnamo, da bi ga še naprej onesnaževali, vendar pa se moramo zavedati, da živimo med ljudmi, ki so neskrbni in ki večinoma ne vedo nič o teh dejstvih v naravi. V mestu kot je London, v vsakem zahodnem mestu, ne moremo hoditi po ulici, ne da bi bili v vsakem trenutku napadeni. Bolj ko je naše telo uglajeno, bolj občutljivo čuječi postanejo naši fizični čuti, tako da zmeraj bolj trpimo v tej tako grobi in živalski civilizaciji kot je sedanja.

Če hodimo po revnejših in poslovnih ulicah, kjer so pivnice na vsakem koraku, se le težko izognemo vonjem pijač, ki segajo od ene točilnice do

druge - saj so tako zastrupljene tudi ulice na dobrem glasu. Hoditi moramo mimo klavnic in mesnic, ter potovati v vlakih in avtobusih, kjer iz teles izparevata meso in alkohol. Seveda vsak posameznik ve, da se bodo pogoji izboljšali in bo civilizacija nekoliko napredovala, ko bodo te nečiste stvari zbrane v posebnih četrtih, kjer jih bodo tisti, ki si jih želijo, lahko poiskali tam.

Medtem pa delci iz takšnih krajev padajo na naša telesa in jih vdihujemo z zrakom. Toda normalno zdravo telo ne nudi podlage, na kateri bi se lahko razvijali bolezenski mikrobi, tako da čisto telo ne nudi hrane za rast nečistih delcev. Poleg tega obstajajo tudi armade živih bitij, ki stalno delujejo in ohranjajo našo kri čisto. Ti regimenti resničnih varuhov življenja naskočijo vsak strupen delec, ki pride v čisto telo in ga uničijo, razmečejo na kosce.

Na nas je, da izberemo, ali bo mo imeli v naši krvi te brambovce življenja, ali pa jo bomo nastanili s pirati, ki ropajo in odnašajo dobre stvari. Bolj odločno ko zavrnamo, da bi v telo sprejeli karkoli nečistega, bolj bomo okrepljeni proti napadom od zunaj.

Omenili smo že samodejnost telesa, dejstvo, da je bitje navad in da to posebnost lahko s pridom uporabimo. Teozof lahko nekemu aspirantu, ki bi rad prakticiral jogo in dosegel vstop na višje ravni bivanja, pove naslednje: "Če to želiš, potem moraš takoj očistiti telo, in to pred poskusom, da bi prakticiral katerokoli jogo, ki je vredna tega imena; zato ker je resnična joga nevarna nečistemu in nediscipliniranemu telesu tako kot sod smodnika." Vendar pa bo verjetno naletel na odgovor, da bo v takšnem primeru trpelo njegovo zdravje. Dejansko pa telesa ne briga preveč dolgo popotovanje, ki mu ga ponujate z namenom, da bi mu dali nekaj, kar ga bo ohranilo zdravega. Telo se bo v kratkem času prilagodilo katerikoli obliki čiste in hranljive prehrane, ki jo boste izbrali; in ravno zato, ker je samodejno bitje, bo kmalu nehala spraševati po stvareh, ki jih vztrajno odklanjate. In če boste spregledali njegove zahteve po grobi in smrdljivi vrsti hrane, se bo na to kmalu navadilo in jo bo samo zavračalo.

Tako kot že zmeren naravni okus izrazi čutenje gnusa ob razpadajoči hrani in divjačini, tako se tudi čisti okus obrne proti vsej grobi hrani. Recimo, da je človek hranil svoje telo z različnimi vrstami nečistih stvari. Njegovo telo jih bo zahtevalo, on pa bo nagnjen k temu, da bi ustregel njegovim zahtevam. Če pa človek ne bo posvetil nobene pozornosti zahtevam telesa in bo šel lastno pot in ne po poti telesa, bo na svoje presenečenje spoznal, da bo njegovo telo kmalu prepoznalo svojega gospodarja in se prilagodilo njegovim poveljem. Kmalu bo začelo sprejemati stvari, ki mu jih bo ponudil, in zasnovalo nagnjenje do čiste in odpor do nečiste hrane.

Navada je lahko tako v pomoč kot v oviro. Ko telo začuti, da ste gospodar vi, popusti, ker ve, da ne boste dovolili, da bi vaše namere v življenju oviral instrument, ki je namenjen vaši uporabi. Res pa je, da ni telo tisto, ki bi bilo glavni krivec, ampak je to *Kama*, narava želja. Odraslo telo ima navado, da zahteva posebne stvari; če pa opazujete otroka, boste ugotovili, da otrokovo telo nima spontanih zahtev po stvareh, ki nudijo naslado in grobo ugodje odraslemu telesu. Otrokovo telo, razen v primeru, ko ima zelo slabo fizično dediščino, zavrača meso in vino. Z mesom ga silijo njegovi starši. Oče in mati mu dajeta srebaty vino iz svojih kozarcev in ga nagovarjata, "bodi mali mož", tako da otroka na zle poti usmeri posiljevanje drugih in lastna sposobnost oponašanja.

Tako se seveda ustvarijo nečisti okusi in morda prebudijo stara *kamična* hrepenenja, ki so bila zatrta. Telo postopoma oblikuje navado in zahteva stvari, s katerimi so ga hranili. Navkljub takšni preteklosti, pa je sposobno narediti spremembo. Ko se znebite delcev, ki hrepenijo po teh nečistostih, boste občutili, da je telo opustilo svoje navade in se obrnilo proti resničnim vonjem, ki nudijo užitek. Resnična težava na poti spreminjanja leži v *Kami* in ne v telesu. Problem je, ker si vi v resnici ne želite te spremembe. Če si to res želite, potem boste uspeli.

Sami sebe nagovarjate: "Navsezadnje morda to niti ni tako pomembno. Saj jaz nimam psihičnih sposobnosti. Jaz nisem dovolj napreden, zato ne bo nobene razlike." Če si ne boste prizadevali, da bi živeli najvišje možno

življenje, ne boste nikoli napredovali - če boste pustili naravi želja, da se vpleta v vaše napredovanje. Pravite: "Kako zelo rad bi imel astralno vizijo, da bi lahko potoval v astralnem telesu!" vendar pa se, ko pride za to pravi trenutek, raje odločite za "dobro" večerjo.

Če bi bila nagrada za opustitev nečiste hrane v enem letu milijon funtov, bi težave zelo hitro izginile in našli bi poti, da bi ohranili telo živo tudi brez mesa in vina! Ko pa so ponujeni le zakladi višjega življenja, brez druge nagrade, pa se zdijo težave nepremostljive. Če bi si ljudje res želeli to, kar mislijo, da si želijo, bi se okoli nas veliko hitreje odvijale spremembe kot pa se to sedaj. Človek si samo ustvari vero in verjame tako učinkovito, da goljufa samega sebe, ko misli, da je resen. Vendar pa živi, življenje za življenjem, tisoče let, na isti način, ne da bi napredoval. V nekem posebnem življenju pa se le začudi nad tem, da ne napreduje. Opazi, da je nekdo drug v enem samem življenju naredil velik napredek, medtem ko on sam ni nikakršnega.

Človek, ki je resen - ne le občasno, ampak vztrajno - lahko naredi takšen napredek kot si ga izbere. Človek pa, ki si je ustvaril verovanje, le teka okoli, se vrti v krogu, mnoga nadaljnja življenja.

V očiščevanju telesa vsekakor leži priprava na prakso joge - ne vsa priprava, vendar pa njen bistven del. To naj bo dovolj o gostem telesu, najnižjem nosilcu zavesti.

Eterični dvojnik

Sodobna fizika meni, da se vsa telesa spreminjajo. To spreminjanje v mišicah, celicah ali živcih spremlja električno delovanje. Isto verjetno velja tudi za kemične spremembe, ki se prav tako odvijajo neprestano. Veliko dokazov je bilo zbranih na podlagi skrbnih opazovanj z najbolj občutljivimi galvanometri. In kadarkoli se odvija neko električno delovanje mora biti prisoten eter. Tako je prisotnost toka dokaz za prisotnost etra, ki prežema vse, obkroža vse. Noben delec fizične materije ni v neposrednem stiku s katerikoli drugim delcem, ampak vsi plešejo v polju etra.

Zahodni znanstvenik zagovarja kot nujno hipotezo to, kar je za izurjenega učenca vzhodne znanosti trditev na podlagi preverjenega opazovanja, in sicer, da je eter viden tako kot stol ali miza, le da za tako opazovanje potrebujemo vid, ki je drugačen od fizičnega. Kot smo že povedali, eter obstaja v štirih oblikah, od katerih je najbolj fina sestavljena iz končnih fizičnih atomov - ne tako-imenovanih kemičnih atomov, ki so v resnici setavljeno telo - ampak končnih, ker povzročijo razkroj astralne materije (Glej *Occult Chemistry*, A. Besant in C. W. Leadbeater).

Eterični dvojniki so sestavljeni iz štirih etrov, ki prežemajo trdne, tekoče in plinaste sestavine gostega telesa. Vsak delec goste materije je obdan z eteričnim ovojem, ki predstavlja popolnega dvojnika gostejše oblike. Ta eterični dvojniki lahko vidijo izurjen vid v vijolično sivi barvi. Po svojem ustroju je lahko grob ali fin tako kot gosto telo.

Štirje etri lahko tvorijo bolj grobe ali bolj fine kombinacije tako kot gostejše sestavine telesa. Pomembno je, da gosto telo in eterični dvojniki skupaj spreminjata svojo kakovost, in ko aspirant premišljeno in zavestno prečisti gosto telo, se temu prilagodi tudi eterični dvojniki, brez lastne zavesti ali kakršnega koli dodatnega napora.

Če človekova nižja telesa gledamo z astralnim vidom, vidimo, da eterični dvojniki (*Linga Sharira*) in astralno telo (*kamično* telo) prežemata drug drugega in oba skupaj tvorijo fizično telo, zaradi česar se je v preteklosti pojavila zmeda in so ime *Linga Sharira* in astralno telo medsebojno zamenjevali, pri čemer so drugo ime uporabljali tudi za *kamično* telo ali telo želja. To ohlapno izrazoslovje je povzročilo precej težav, tako da so funkcije *kamičnega* telesa, imenovanega *astralno* telo, pogosto razumeli kot funkcije eteričnega dvojnika, ki so ga imenovali tudi astralno telo. Študent, ki ni bil sposoben, da bi sam videl, se je zato brezupno zapletal v navidezna nasprotja. Skrbna opazovanja oblikovanja teh dveh teles nas sedaj usposablja, da lahko določno rečemo, da je eterični dvojniki sestavljen samo iz fizičnih etrov in ne more zapustiti fizične ravni in se ločiti od svojega gostega družabnika. Obliko mu dajejo gospodje karme, tako da skupaj s fizičnim telesom, ki je oblikovano po njegovem modelu, pričakata prihajajoči Ego. Astralno ali *kamično* telo, telo želja, je sestavljeno le iz astralne materije in se je sposobno gibati na astralni ravni le takrat, ko je osvobojeno fizičnega telesa. Je pripraven nosilec Ega na astralni ravni; Ego ga pripelje s seboj, ko vstopa v novo inkarnacijo. Zaradi tega je bolje, če prvega imenujemo eterični dvojniki in drugega astralno telo ter se s tem izognemo zmedi.

Eterični dvojniki so tisto sredstvo s katerim potuje vzdolž živcev telesa življenjska sila, *prana*, tako da ti lahko delujejo kot nosilci motorične sile in občutljivosti na zunanje vplive. Moči mišljenja, gibanja, čutenja ne prebivajo v fizični ali eterični živčni substanci. To so dejavnosti Ego, ki deluje v svojih notranjih telesih. Njihov izraz na fizični ravni omogoča dihanje, ki potuje vzdolž živčnih niti in okoli živčnih celic. Kajti Prana, dihanje, je aktivna energija Jaza, kot je govoril Shri Shankaracharya. Funkcija eteričnega dvojnika je, da služi kot fizični medij za to energijo in zato ga v naši literaturi pogosto omenjamo kot "nosilca prane". In mogoče bo koristno, če omenimo, da je eterični dvojniki posebno občutljiv na hlapljive sestavine alkoholov.

Pojavi, ki so povezani s fizičnim telesom

Ko se neka oseba "odpravi spat" Ego zdrzne iz fizičnega telesa in pusti, da mirno počiva in si nabere moči za delo v naslednjem dnevu. Gosto telo in eterični dvojniki sta s tem prepuščena svojim lastnim sredstvom in igri vplivov, ki jih privlači k njima njuna sestava in navade. Tokovi miselnih-oblik iz astralnega sveta, ki so skladni z miselnimi-oblikami, ki jih je v svojem dnevnem življenju ustvaril Ego, prehajajo v in iz gostih ter eteričnih možganov in se mešajo z samodejnim ponavljanjem vibracij, ki jih je v budni zavesti ustvaril Ego, ter povzročijo nastanek razbitih in kaotičnih sanj, ki so znane večini ljudi (Glej članek *Dreams* v *Luciferju*, November-December, 1895).

Te razbite podobe so poučne, saj kažejo na delovanje fizičnega telesa, ko je to prepuščeno samo sebi. Le-to lahko poustvari le drobce starih vibracij, a brez nekega razumnega reda ali skladnosti. Lahko le uskladi njihove izbruhe, ne glede na to, kako groteskni ali neskladni so ti lahko - nesmiselni do absurdnosti ali iracionalnosti, kot vsebina kalejdoskopskih oblik in barv, a celo brez pravilnosti kalejdoskopskih ogledal. Ko vidimo goste in eterične možgane v tej luči, ju lahko takoj prepoznamo kot instrument in ne kot

ustvarjalca mišljenja, saj vidimo kako zelo blodne so njune kreacije, ko sta prepuščena sama sebi.

Ko človek spi, misleči Ego zdrsne iz teh dveh teles, ali bolje, iz tega enega telesa, iz njegovega vidnega in nevidnega dela, ki ostaneta skupaj. Ob smrti zdrsne iz njiju zadnjič, vendar s to razliko, da potegne za seboj eterični dvojnik in ga loči od njegovega gostega družabnika in s tem v njem kot organski celoti onemogoči vsako nadaljnje delovanje diha-življenja. Ego se nato hitro otrese eteričnega dvojnika, ki ne more preiti na astralno raven, in ga pusti, da se razgradi skupaj s svojim življenjskim partnerjem.

Včasih se takoj po smrti pojavi človekovim prijateljem, vendar ne v veliki oddaljenosti od trupla; in običajno kaže zelo malo zavesti, tako da ne govori in ne naredi ničesar, razen to, da "objavlja" samega sebe. Vidimo ga sorazmerno lahko, ker je fizičen in je zato potrebna le rahla napetost živčnega sistema, ki omogoči dovolj pozorno vizijo za razpoznavanje. Istovetimo ga z "duhovi cerkvenih dvorišč", ker plava nad grobom, v katerega so pokopali njegovega fizičnega družabnika. Tako ju tudi po smrti ločuje le nekaj čevljev prostora.

Pri normalnem človeku se ta ločitev dogodi le ob smrti, nekateri nenormalni ljudje medialnega tipa pa so predmet delne ločitve fizičnega telesa tudi med zemeljskim življenjem. To je nevarna, a k sreči sorazmerno redka značilnost, ki povzroči precejšnjo živčno napetost in motnje. Ko se eterični dvojnik loči, se razcepi na dvoje, saj se celovit ne bi mogel ločiti od gostega telesa, ne da bi povzročil njegovo smrt zaradi odsotnosti diha-življenja in kroženja njegovih tokov. Vendar pa že delna ločitev povzroči omrtvičenost gostega telesa in skoraj popolno prekinitev življenjskih dejavnosti. Ponovni združitvi ločenih delov sledi izjemna izčrpanost, tako da je to stanje, dokler ni vzpostavljena normalna zveza, za medij fizično precej nevarno.

Večji del pojavov, ki se dogodijo v prisotnosti medijev, ni povezanih z ločitvijo eteričnega dvojnika, vendar pa so nekateri pojavi, ki so se razliko-

vali po izrednem značaju materializacij, nudili možnost za opazovanje te posebnosti. Seznanjena sem s tem, da je g. Eglinton izvajal to zanimivo fizično ločevanje na redko viden način, saj je bilo videti, kako je njegov eterični dvojniki zdrsnili iz njega na levi strani telesa, ob tem pa je njegovo gosto telo vidno ovenelo. Ta isti pojav je bilo mogoče opazovati tudi pri g. Husku, katerega gosto telo je tako shujšalo, da ni moglo napolniti njegovih oblačil.

Nekoč se je telo g. Eglintona tako zmanjšalo po obsegu, da ga je prevzela in predstavila prisotnim materializirana oblika - eden od redkih primerov, ko sta bila tako medij kot materializirana oblika dovolj vidna, da sta omogočala preiskavo. To hujšanje medija se zdi posledica izgube določene "tehtne" goste materije - zelo verjetno dela tekočih sestavin - vendar, kolikor jaz vem, o tem niso bile nikoli opravljene nobene raziskave, tako da tega ni mogoče zatrditi z gotovostjo. To, kar je gotovo, pa je to, da delni umik eteričnega dvojnika povzroči precejšnje živčne težave, zato ga ne bi smela prakticirati nobena občutljiva oseba, če se zaveda, da je dovolj nesrečna že zato, ker ima to nagnjenost.

Doslej smo preučevali fizično telo, tako gosto kot eterično oblačilo, ki ju mora nositi Ego za svoje delo na fizični ravni. Bivališče, ki je lahko primeren urad za fizično delo ali pa za zapor in katerega ključ ima le smrt. Spoznali smo, kakšno mora biti in kakšnega moramo postopno doseči - popolnoma zdravo in močno telo, ki je obenem fino organizirano, uglajeno in občutljivo. Zdravo bo takrat - in na vzhodu je zdravje pogoj za pot učenja - ko bo iz njega odstranjeno vse, kar je nezdravo, da ne bo mogel biti instrument Ega, ki bi lahko izkrivil tako vtise, ki so poslani navznoter, kot spodbude, ki so poslani navzven.

Dejavnosti Ega so ovirane, če je njegov instrument napet ali pa popačen zaradi slabega zdravja. Zdrav, dobro organiziran, uglajen in občutljiv, pa samodejno zavrača vse zle vplive in samodejno sprejema vse dobre - takšno telo bi morali premišljeno graditi, oblikovati z izbiro tistih stvari okoli nas, ki vodijo do zaželenega cilja, z vedenjem, da se nalogo lahko izpolni le

postopno, a z vztrajnim in potrpežljivim delovanjem, ter s ciljem nenehno v mislih. Zavedati se moramo, da bomo, čeprav na začetku v zelo omejeni meri, v sebi odkrili odpiranje vseh mogočih vrst moči zaznavanja, ki jih prej nismo posedovali.

Bolj bomo občutljivi na zvoke in svetlobo, za polnejše, mehkejše in bogatejše harmonije, za nežnejše, bolj vilinske in ljubeznive odtenke. Slikar uri svoje oko, da bi razločil barvne odtenke, za katere je povprečno oko slepo. Glasbenik vadi svoje uho, da bi slišal poltone, katere povprečno uho ne sliši. Mi lahko vadimo naša telesa, da postanejo sprejemljiva za bolj fine vibracije življenja, ki jih običajni človek ne zazna. Res je, da se bodo pojavila številna neprijetna čutenja, zato, ker je svet, v katerem živimo, grob in surov zaradi človeštva, ki v njem biva; toda po drugi strani se nam bodo razkrile lepote, ki bodo stokrat poplačale naše težave, ki pridejo in odidejo. Takšna telesa pa ne posedujemo za sebične namene, za nečimrnost in za uživanje, ampak zaradi tega, da jih uporabljamo za širšo korist, z dodatno močjo za služenje.

Tako bodo postala bolj učinkoviti instrumenti, s katerimi bomo pomagali napredku človeštva in pomagali pospeševati človeško evolucijo, ki je delo naših velikih Mojstrov in v katerem imamo privilegij sodelovati.

Čeprav smo do sedaj obravnavali le fizično raven našega predmeta, pa smo že spoznali, da ta študij ni brez pomena in da tudi najnižji nosilec zavesti potrebuje našo pozornost in poplača našo skrb zanj. Ko bo to znanje postalo splošno znanje, bodo naša mesta, naša krajina, postala bolj čista, bolj vilinska, boljša, kajti to znanje bo sprejeto kot zakon vsakodnevnega življenja in ne le kot razumna verjetnost.

Astralno telo ali telo želja

Preučevali smo človekovo fizično telo, njegove vidne in nevidne dele, in spoznali, da lahko človek - živa in zavestna entiteta - v svoji "budni" zavesti v fizičnem svetu izrazi le toliko svojega znanja in objavi le toliko svojih moči kot jih lahko izrazi skozi svoje fizično telo. Takšna kot je popolnost ali nepopolnost njegove razvitosti, takšna je tudi popolnost ali nepopolnost njegovega izraza na fizični ravni. Le-ta ga omejuje in njegove funkcije v nižjem svetu oblikujejo okoli sebe pravi "krog ni-prehoda". To, kar ne more preiti njegovih meja, se ne more objaviti v tem svetu, in od tu njegov izreden pomen za razvijajočega se človeka.

Prav tako je tudi takrat, ko človek deluje, brez fizičnega telesa, na drugem področju vesolja, na astralni ravni ali v astralnem svetu, kjer lahko izrazi le toliko svojega znanja in svojih moči kot mu to dopušča usposobljenost astralnega telesa. Ta je tako njegov nosilec kot njegova omejitev. Človek je več kot njegova telesa. V sebi ima več kot je to sposoben izraziti, tako na fizični kot na astralni ravni; vendar pa to, kar je on sposoben izraziti, lahko opredelimo kot človeka samega na tistem posebnem področju vesolja. To, kar lahko človek pokaže na fizični ravni, je omejeno z njegovim fizičnim telesom. To, kar lahko pokaže na astralni ravni, je omejeno z njegovim

astralnim telesom. In na naši poti preučevanja k višjim svetovom bomo spoznali, da lahko človek vse bolj in bolj izrazi samega sebe, s tem, ko razvija svojo evolucijo in svoje vedno višje in višje nosilce zavesti postopno vodi proti popolnosti.

Dobro je, če bralca spomnimo na to, da ne moremo, ko vstopamo na ta sorazmerno neprehojena in za večino neznana področja, vnaprej govoriti o nezgrešljivem znanju ali o popolni moči opazovanja. Napake v opazovanju in sklepanju so možne tako na nad-fizičnih kot na fizični ravni, kar si moramo dobro zapomniti. Z naraščanjem znanja in trajno vadbo dosežemo vse več in več natančnosti in postopno odstranjujemo napake. In tudi pisec teh vrstic je le študent, ki lahko mimogrede naredi napake, ki jih bo potrebno v prihodnosti popraviti. Vendar pa se te lahko nanašajo le na podrobnosti, ne pa na splošna načela in glavne zaključke.

Najprej si poskušajmo pridobiti jasen vpogled v pomen besed *astralna raven* ali *astralni svet*. Astralni svet je določno področje vesolja, ki obkroža in prežema fizičnega, vendar pa ni zaznavno za naša običajna opazovanja, ker je sestavljeno iz materije drugačnega reda.

Če razbijemo končni fizični atom, ta izgine za fizični svet, vendar pa smo odkrili, da je sestavljen tudi iz številnih delcev najbolj grobe astralne materije - trdne materije astralnega sveta (Beseda "astral", zvezdnat, ni najbolj posrečena, vendar so jo skozi številna stoletja uporabljali za označitev nad-fizične materije, tako da se ji težko izognemo. Opazovalci so jo najverjetneje izbrali zaradi svetleče pojavnosti *astrala* v primerjavi s fizično materijo. Študentu priporočam, da o tem predmetu prebere Priročnik št. 5, *Astralna raven*.)

Odkrili smo sedem pod-ravni fizične materije - trdno, tekočo, plinasto in štiri eterične - med katere razvrščamo številne kombinacije, ki oblikujejo fizični svet. Na enak način obstaja tudi sedem pod-stanj astralne materije, ki ustrezajo fizičnim in med katere razvrščamo številne kombinacije, ki oblikujejo astralni svet. Vsi fizični atomi imajo svoje astralne ovoje.

Astralna materija oblikuje to, kar lahko imenujemo, matrico fizičnega, vdelano v astral.

Astralna materija služi kot nosilec za *Jivo*, Eno Življenje, ki oživlja vse. Preko astralne materije tokovi *Jive* obkrožajo, vzdržujejo in hranijo vsak delec fizične materije. Ti tokovi *Jive* ne porajajo le tistega, kar na splošno imenujemo življenjske sile, ampak tudi vse električne, magnetne, kemične in druge energije privlačnosti, kohezivnosti, odbojnosti in podobne, ki so vse le raznolikosti Enega Življenja, v katerem plavajo vesolja tako kot plavajo ribe v morju.

Iz astralnega sveta, ki tesno prežema fizičnega, *Jiva* preide v eter, ki postane nosilec vseh teh sil v nižjih pod-stanjih fizične materije, kjer lahko opazujemo njihovo igro. Če bi lahko odstranili fizični svet, brez kakršnekoli druge spremembe, potem bi odkrili njegovo popolno kopijo v astralni materiji; in če bi bil vsak človek obdarjen z delujočimi astralnimi zmožnostmi, potem se moški in ženska v tem primeru na začetku sploh ne bi zavedala kakršnekoli spremembe v svojem okolju. "Mrtvi" ljudje, ki se prebudijo v nižjih področjih astralnega sveta se pogosto znajdejo prav v takšnem stanju in mislijo, da še vedno živijo v fizičnem svetu.

Ker večina med nami še ni razvila astralnega vida, je nujno, da okrepimo to relativno realnost astralnega sveta kot dela pojavnega vesolja in nanj pogledamo z mentalnim očesom, če že ne z astralnim. Astralni svet je tako resničen - ker je dejansko bližje Edini Realnosti, je bolj resničen - kot fizični. Pojave v njem lahko opazujemo enako merodajno kot tiste na fizični ravni.

Tako kot v fizičnem svetu slep človek ne more videti fizičnih predmetov in ko lahko nekatere stvari opazujemo le s pomočjo aparatov - mikroskopa, spektroskopa, itd. - tako tudi na astralni ravni astralno slep človek ne more videti astralnih predmetov, medtem ko so mnoge podrobnosti prav tako nevidne za običajni astralni vid ali jasnovidnost. Vendar pa na sedanji stopnji evolucije lahko številni ljudje do neke mere razvijejo astralne čute

in se tako usposobijo za sprejem subtilnejših vibracij astralne ravni. Vendar pa so takšne osebe nagnjene k številnim napakam, tako kot otroci, ki začenjajo uporabljati svoje fizične čute. Te napake popravi le širša izkušnja, tako da lahko človek šele po določenem času vidi in sliši na astralni ravni tako pozorno kot na fizični.

Ni pa zaželeno, da bi ta razvoj izsilili z umetnimi sredstvi, kajti, dokler ne razvijemo določene količine duhovne moči za primerno upravljanje s fizičnim, je lahko vdor astralnih vpogledov, zvokov in drugih pojavov moteč ali pa celo nevaren. A pride čas, ko človek doseže to stopnjo in ko se v njegovi budni zavesti prebudi relativna realnost astralnega dela nevidnega sveta.

Za to je nujno, ne le, da imamo astralno telo, ki ga imamo vsi, ampak da je to dobro organizirano in delujoče, z zavestjo, ki je navajena na gibanje v njem, in ne le na to, da skozenj deluje na fizično telo. Vsak človek nenehno deluje skozi astralno telo, vendar je le sorazmerno malo tega dela ločenega od fizičnega. Brez celovitega delovanja skozi astralno telo ni povezave med zunanjim svetom in človekovim umom, ni povezave med vplivi na fizične čute in njih zaznavo v umu. Nek vpliv najprej postane v astralnem telesu občutek in šele nato ga zazna um. Astralno telo, v katerem so centri čutenja, se pogosto imenuje astralni človek, tako kot lahko fizično telo imenujemo fizični človek. Seveda pa je le nosilec - ovoj, kot pravijo *vedanti* - skozi katerega deluje človek, in preko katerega on doseže, ali je dosežen, bolj grobi nosilec, fizično telo.

Ustroj astralnega telesa sestavlja sedem pod-stanj astralne materije in v vsaki od teh so lahko bolj grobi ali bolj uglajeni materiali. Podobo človeka v dobro oblikovanem astralnem telesu si lahko predstavljate kot kapljo okoli fizičnega telesa, sestavljeno iz subtilnejše, bolj svetleče kopije, ki jo jasnovidna vizija dobro razloči, čeprav običajni vid tega ne zmore. Rekla sem "dobro oblikovanem astralnem telesu" zato, ker je pojava nekega nerazvitega človeka v svojem astralnem telesu zelo nepopolna. Njen obris je nedoločen, njeni materiali nejasni in slabo urejeni. Če se ta pojava loči

od fizičnega telesa, je to povsem brezobličen oblak, ki očitno ni primeren za to, da bi deloval kot neodvisen nosilec. Je bolj nek drobec astralne materije kot pa neko organizirano astralno telo - neka masa astralne protoplazme ameboidnega tipa.

Dobro oblikovano astralno telo pomeni, da je človek dosegel precej visok nivo intelektualne kulture ali duhovne rasti, tako da je pojavnost astralnega telesa izkaz napredka, ki ga je dosegel njegov lastnik. Po določenosti obrisa, svetlosti materialov in popolnosti organiziranosti lahko sodimo o stopnji evolucije, ki jo je dosegel Ego, ki ga uporablja. Pri vprašanju njegovega izpopolnjevanja - vprašanje, ki je pomembno za vse - moramo opozoriti, da je izpopolnjevanje astralnega telesa po eni strani odvisno od očiščenja fizičnega telesa, po drugi strani pa od očiščenja in razvoja uma. Astralno telo je posebno občutljivo za vtise iz mišljenja, zato ker se astralna materija veliko hitreje kot fizična odziva na vsako spodbudo iz sveta uma. Če pogledamo astralni svet, ugotovimo, da je poln nenehnega spreminjanja oblike. Tam najdemo "miselne-oblike" - oblike, ki so sestavljene iz elementalne esence, ki jo oživlja mišljenje - in opazimo lahko tudi obsežne mase te elementalne esence, v katero se te oblike nenehno potaplajo in iz katere ponovno izhajajo. S skrbnim opazovanjem odkrivamo tokove mišljenja, ki vzburijo to astralno materijo. Močne misli se vanjo odenejo in vztrajajo kot neodvisne entitete daljše obdobje, medtem ko slabotne misli hitro spet izginejo. Tako se v astralnem svetu pod miselnimi spodbudami odvijajo nenehne spremembe. Astralno telo človeka, zato, ker je zgrajeno iz astralne materije, deli to pripravljenost, odzivnost na vpliv misli in drhti ter se odziva na vsako misel, ki ga doseže, na misel, ki pride od zunaj, iz umov drugih ljudi, ali pa na misel, ki prihaja od znotraj, iz uma njegovega lastnika.

Preučimo sedaj to astralno telo pod temi vplivi, ki prihajajo od znotraj in od zunaj. Astralno telo prežema fizično in se širi od njega v vse smeri kot obarvan oblak. Barve se spreminjajo z naravo človeka, nižjo, živalsko čutno naravo. Del, ki se širi izven fizičnega telesa, imenujemo *kamična*

aura, ker pripada *kami* ali telesu želja, astralnemu telesu človeka. (To ločevanje “aure” od človeka, kot da bi bila nekaj ločenega od njega samega, je zavajajoče, čeprav zelo naravno z zornega kota opazovanja. “Aura” je v običajnem jeziku oblak, ki se širi okoli telesa. Človek se na vsaki ravni obleče v tisto oblačilo, ki ustreza tej ravni. Vsa ta telesa prežemajo eno drugega. Najnižje in najmanjše imenujemo “telo”, mešane substance drugih oblačil pa imenujemo “aura”. *Kamična aura* je torej tisti del *kamičnega telesa*, ki se širi izven fizičnega.)

Astralno telo je nosilec človekove *kamične zavesti*, sedež vseh živalskih strasti in želja, center občutkov, kot smo dejali, kjer se porodijo vsa čutenja. Njegove barve se neprestano spreminjajo zaradi vibriranja miselnih vplivov. Če se človek razjezi, se pojavijo bliski škrlatne barve. Če občuti ljubezen, skozenj drgeta roza-rdeča barva. Visoke in plemenite človekove misli potrebujejo bolj fino astralno materijo, da bi se nanje odzvala. Delovanje takšnih misli na astralno telo povzroči izgubo bolj grobih in bolj trdnih delcev na vsaki pod-ravni ter vstopanje bolj finih in redkih vrst astralne materije.

Astralno telo človeka, katerega misli so nizke in živalske je grobo, neobčutljivo, gosto in temne barve - pogosto tako gosto, da se v njem izgubi obris fizičnega telesa. Medtem pa je telo naprednega človeka fino, jasno, svetlečih in bleščečih barv - resnično lep predmet. V takšnem primeru je to posledica obvladanih nižjih strasti, ko je selektivno delovanje uma prečistilo astralno materijo. S plemenitim mišljenjem čistimo astralno telo, tudi brez zavestnega delovanja proti temu cilju. Zapomniti si moramo, da takšno notranje delovanje izvaja močan vpliv na misli, ki jih astralno telo pritegne od zunaj. Telo, ki ga je njegov lastnik ustvaril tako, da se odziva na zle misli, deluje kot magnet za podobne miselne-oblike v svoji okolici, medtem ko čisto deluje na takšne misli z odbojno energijo in privlači miselne-oblike, ki so sestavljene iz materije, ki je skladna z njegovo.

Astralno telo, ki obdaja fizično telo, je torej vzburjeno v skladu s čistostjo ali nečistostjo fizičnega telesa. Trdne snovi, tekočine, plini in etri, iz

katerih je sestavljeno fizično telo, so lahko grobi ali prečiščeni, surovi ali občutljivi. Njihova narava povratno vzburi naravo njim ustreznih astralnih ovojev. Če z nespametno neskrbnostjo vgradimo v naša gosta telesa delce nečiste vrste, pritegnemo k sebi ustrezno nečisto vrsto tega, kar imenujemo trdni astral. Če pa v naša gosta telesa vgradimo delce čistejšega tipa, pritegnemo ustrezno bolj čisti tip trdne astralne materije.

Če nadaljujemo s čiščenjem fizičnega telesa z uporabo čiste hrane in pijače ter iz naše diete izključimo vse onesnažene vrste hrane - živalsko kri, alkohol in vse druge stvari, ki so napačne in ponižujoče - ne izboljšamo samo naš fizični nosilec zavesti, ampak s tem čistimo tudi astralni nosilec, ki sprejema iz astralnega sveta za svojo izgradnjo le bolj občutljive in bolj fine materiale. Učinek takšnega delovanja ni pomemben samo za sedanje zemeljsko življenje, ampak ima določen pomen tudi - kot bomo videli pozneje - za stanje po smrti, za bivanje v astralnem svetu, in tudi za vrsto telesa, ki ga bomo imeli v naslednjem zemeljskem življenju.

To pa še ni vse: slabše vrste hrane pritegnejo k astralnemu telesu entitete zlohodne vrste, ki pripadajo astralnemu svetu. Tako nimamo opravka le z astralno materijo, ampak tudi s tako-imenovanimi *elementali* iz tega področja. To so entitete, tako višjih kot nižjih tipov, ki obstajajo na tej ravni in katerim podarijo življenje misli ljudi. V astralnem svetu pa so tudi sprjeni ljudje, zaprti v astralna telesa, znani kot *elementariji*. Elementale pritegnejo ljudje, katerih astralna telesa vsebujejo materijo, ki ustreza njihovi naravi, medtem ko elementariji običajno poiščejo tiste ljudi, ki popuščajo enakim razvadam kot so jih opogumljali ti, ko so še bili v fizičnih telesih.

Vsaka oseba, ki je obdarjena z astralno vizijo, vidi, če se sprehodi po Londonskih ulicah, horde ostudnih elementalov, ki se zbirajo okoli mesnic in pivnic. Elementarije pa posebej pritegnejo pivnice, saj se naslanjajo z izlivi škodljivih pijač in se poskušajo vriniti v telesa pivcev. Ta bitja pritegnejo tisti, ki izgrajujejo svoja telesa iz takšnih materialov, tako da ta okolja tvorijo del njihovega astralnega življenja. Tako prehaja človek skozi vsako

stopnjo astralne ravni. S čiščenjem fizičnega telesa se potaplja tudi v ustrezno, bolj čisto stopnjo astralne materije.

Zmožnosti astralnega telesa so tako v veliki meri odvisne od narave materialov, ki smo jih vanj vgradili. Ko s procesom čiščenja, postanejo ta telesa vse bolj fina, prenehajo vibrirati v odgovor na nižje spodbude in začnejo odgovarjati le na višje vplive astralnega sveta. S tem izgrajujemo instrument, ki, zaradi svoje narave, ki je občutljiva na vplive, ki prihajajo k njemu od zunaj, postopno izgublja moč odzivanja na nižje vibracije in prevzema moč odzivanja na višje - instrument, ki je uglašen le na vibriranje višjih not.

Ker mi lahko hoteno proizvedemo vibracijo sočutja, potem s tem namenom izberemo takšen premer, dolžino in napetost vibracije, da uglasimo naše astralno telo, da izloča vibracije sočutja, tako da v svetu okoli nas odzvanjajo plemenite harmonije. To ni vprašanje špekulacije ali teorije, temveč vprašanje znanstvenega dejstva. Kot lahko uglasimo žico ali struno, lahko uglasimo tudi strune astralnega telesa. Zakon vzroka in učinka ohranja dobro na vseh področjih narave. Nanj se naslanjamo, iščemo pri njem zatočišče in na to se zanašamo. Vse, kar potrebujemo sta znanje in volja, to, da znanje spravimo v prakso. To znanje lahko uporabite in preizkušate najprej, če želite, kot čisto hipotezo, skladno z vam znanimi dejstvi v nižjem svetu. Pozneje, ko boste očistili vaše astralno telo, pa se bo hipoteza spremenila v znanje. Postala bo stvar vašega lastnega opazovanja iz prve roke, tako da boste sami sposobni preveriti teorijo, ki ste jo na začetku sprejeli le kot delovno hipotezo.

Naše zmožnosti obvladovanja astralnega sveta in s tem postati v resnično pomoč, so torej najprej odvisne od tega procesa čiščenja. Obstajajo določene metode joge, s katerimi lahko pomagamo napredku razvoja astralnih čutov na racionalen in zdrav način, vendar pa ni smiselno, da poskušamo te učiti kogarkoli, ki ni uporabil teh preprostih pripravljalnih sredstev za čiščenje. Na splošno velja, da si ljudje goreče želijo poskusiti vsako novo in nenavadno metodo razvoja, vendar pa je jalovo delo, če poskusimo ljudi

poučiti o jogi, če pred tem niso prakticirali pripravljalne stopnje v vsakodnevem življenju.

Recimo, da bi nekdo začel učiti neko preprosto obliko joge neko povprečno, nepripravljeno osebo. Ta jo bo željno in navdušeno sprejela, zato ker je nova, tuja in ker upa v hitre rezultate. Vendar pa se je bo še pred iztekom enega leta naveličala rednega napora v svojem vsakodnevem življenju in izgubila srčnost zaradi odsotnosti takojšnjega učinka. Ne-navajena na vztrajni napor, ki ga ohranjamo dan za dnem, bo prekinila in opustila svojo prakso. Noviteta kmalu izgubi svojo privlačnost in premaga jo naveličanost.

Če oseba ne zmore izvršiti preproste in sorazmerno lahke dolžnosti čiščenja fizičnih in astralnih teles z uporabo kratkih samo-odpovedi, s katerimi razbije slabe navade pri jedi in pitju, potem je zanjo jalovo, če koprni za težjimi procesi, ki so privlačni zaradi novosti, a bi bili kmalu opuščeni kot nesprejemljivo breme. Celo govorjenje o posebnih metodah je jalovo, dokler ne prakticiramo tega običajnega, skromnega sredstva vsaj nekaj časa. Z očiščenjem pa se začnejo kazati nove zmožnosti.

Učenec bo spoznal, da znanje postopno teče vanj, da se je prebudila ostrejša vizija. Z vseh strani ga bodo dosegle vibracije in v njem porodile odziv, ki ga ne bi bil zmožen v dnevih slepote in toposti. Prej ali slej, v skladu z svojo preteklo *karmo*, postane to del njegove izkušnje. Tako kot otrokove težave pri izpopolnjevanju znanja o abecedi poplača ugodje ob branju knjige, tako bo tudi študent vesel prihajajočega znanja in nadzora zmožnosti, o katerih ni v svojih neskrbnih časih niti sanjal. Pred njim se bodo odpirala nova obzorja znanja in razkrivalo vse širši vesolje.

Če bomo sedaj preučevali astralno telo in njegovo delovanje v budnem in spečem stanju, bomo lahko kaj hitro in z lahkoto ocenili njegovo delovanje, ko bo postal naš nosilec zavesti izven fizičnega telesa. Če preučujemo osebo takrat, ko je budna, in takrat, ko spi, se zavemo neke zelo značilne spremembe v zvezi z astralnim telesom. Ko je budna, se vse astralne dejav-

nosti - spreminjanje barv in drugo - v istem trenutku objavijo okoli fizičnega telesa. Ko pa oseba spi, je prišlo do ločitve in fizično telo - gosto telo in eterični dvojnik - leži na postelji, medtem ko astralno telo lebdi v zraku nad njim.

Če je oseba, ki jo preučujemo, povprečno razvita, je njeno astralno telo, ko je ločeno od fizičnega, podobno ne-oblikovani, prej opisani masi. Ne more se oddaljiti od svojega fizičnega telesa, je neuporabno kot nosilec za zavest. Človek v njem je v zelo nedoločnem in uspavanem stanju, ne navajen na to, da bi deloval izven svojega fizičnega nosilca. Dejansko lahko rečemo, da skoraj spi in ni medij, skozi katerega je navajen delovati. Ni sposoben sprejeti določnih vtisov iz astralnega sveta ali se jasno izraziti skozi to slabo organizirano astralno telo.

Centri čutenja so sicer vznurjeni ob prehajanju miselnih-oblik in on odgovarja na spodbude, ki dražijo nižjo naravo, vendar pa ima opazovalec vtis, da je telo zaspano in nedoločno. Astralno telo nima določnega delovanja in jalovo, nepopolno lebdi nad spečim fizičnim telesom. Če bi se dogodilo karkoli, kar bi imelo težnjo, da ga odpelje in vodi stran od fizičnega partnerja, se bo slednji prebudil in astralno telo se bo hitro vrnilo vanj.

Če pa opazujemo osebo, ki je precej bolj razvita, recimo takšna, ki je navajena na delovanje v astralnem svetu in zna uporabljati astralno telo za ta namen, potem bomo videli, da astralno telo, potem ko je fizično telo leglo k počitku, zdrsne iz njega in pred sabo imamo človeka pri polni zavesti. Astralno telo je jasnega obrisa in dobro organizirano, podobno človeku, ki ga je sposoben uporabiti kot nosilec - nosilec, ki je veliko bolj uporaben kot fizični. Človek je veliko bolj buden in deluje veliko bolj dejavno, bolj skrbno, z večjo sposobnostjo razumevanja, kot takrat, ko je bil omejen v gostem, fizičnem nosilcu. Lahko se svobodno in z neskončno hitrostjo giblje na katerikoli razdalji, ne da bi povzročil najmanjšo motnjo spečemu telesu na postelji.

Če se oseba še ni naučila povezati svoj astralni in fizični nosilec, če obstaja, ko astralno telo zdrsne iz fizičnega, ko to zdrsne v spanec, prelom v zavesti, četudi je povsem budna in polno zavestna na astralni ravni, potem ne bo mogla, ob svojem povratku v gostejši nosilec, vtisniti v fizične možgane znanja o tem, kar je delala med svojo odsotnostjo. V takšnih okoliščinah njena "budna" zavest - kakor imenujemo najbolj omejeno obliko naše zavesti - ne bo delila človekovih izkušenj v astralnem svetu. Ne zato, ker jih ne bi poznala, ampak zato, ker je fizični organizem preveč gost, da bi od nje prejel te vtise.

Ko se fizično telo prebudi, včasih obstaja čutenje, da se je dogodilo neko izkustvo, o katerem pa ni spomina. Čeprav to utemeljeno čutenje kaže na to, da je obstajalo neko delovanje zavesti v astralnem svetu, izven fizičnega telesa, pa možgani niso dovolj sprejemljivi, da bi imeli vsaj nek bežen spomin na to, kaj se je dogodilo. V drugem primeru pa uspe človek, ko se astralno telo vrne v fizično, takoj napraviti vtis na eterični dvojnik in gosto telo; in ko se slednje zbudi, obstaja živ spomin na izkušnjo, ki je bila pridobljena v astralnem svetu. Vendar pa se spomin hitro izgubi in se upira ponovni oživitvi. Vsak napor uspeh samo še bolj oddalji, zato, ker vsak napor zasnuje v fizičnih možganih močne vibracije, ki še bolj nadvladajo subtilnejše vibracije astrala.

Človek pa je sposoben vtisniti novo znanje na fizične možgane tudi takrat, ko ni sposoben prenesti spomin o tem, kje ali kako je bilo to znanje pridobljeno. V takšnem primeru se pojavijo ideje v budni zavesti spontano. Pojavijo se rešitve prej nerešljivih problemov, prej zatemnjena vprašanja obsije luč. Če prihaja do tega, je to opogumljajoči znak napredka, ki kaže na to, da je astralno telo dobro organizirano in da dejavno deluje v astralnem svetu, čeprav je fizično telo še vedno le delno sprejemljivo. Včasih pa človeku uspe, da se fizični možgani odzovejo in takrat imamo zelo žive, razumne, skladne sanje, tisto vrsto sanj, ki jih je občasno doživela že večina mislečih ljudi in v katerih so se počutili bolj žive kot takrat, ko so "budni", in v katerih so sprejeli znanje, ki jim je bilo v pomoč v njihovem

fizičnem življenju. Vse te stopnje zaznamujejo evolucijo in izboljšajo organizacijo astralnega telesa. Po drugi strani pa je dobro, če vemo, da osebe, ki resnično in hitro napredujejo v duhovnosti in lahko zelo dejavno in koristno delujejo v astralnem svetu, ne vtisnejo niti najmanjši spomin na fizične možgane o delu, v katerega so bili vključeni, čeprav se v svoji nižji zavesti zavedajo neke stalno rastoče razsvetlitve in širšega znanja o duhovnih resnicah.

Obstaja dejstvo, ki lahko opogumi vse študente in na katerega lahko z zaupanjem računajo, ne glede na to, kako prazen je njihov fizični spomin na nad-fizične izkušnje. Ko se učimo delovati za druge, ko si prizadevamo, da bi postali vse bolj in bolj uporabni za ta svet, ko postaja naša rast predanosti Starejšim Bratom človeštva vse močnejša in stabilnejša in ko vse resneje in popolneje izvajamo naš majhen delež v njihovem velikem delu, neizogibno razvijamo naše astralno telo in našo moč delovanja, ki nas usposablja za učinkovito služenje. Z ali pa brez fizičnega spomina, zapuščamo naše fizične zapore v globokem spancu in delujemo v koristni smeri v astralnem svetu ter pomagamo ljudem, ki jih drugače ne bi mogli doseči, jim pomagamo in spodbujamo na način, ki omogoča nekaj, kar sicer ne bi mogli izvršiti.

Ta evolucija se nadaljuje pri tistih, ki so čisti v umu, vzvišeni v mišljenju, s svojimi srci usmerjenimi v željo po služenju. Oni lahko delujejo v astralnem svetu več let, ne da bi prinesli k svoji nižji zavesti kakršenkoli spomin in izvajajo to moč za dobro sveta, ki daleč presega vse, kar mislijo, da so sposobni: ko bo *karma* dovolila, bo tudi za njih prišla polna, neprekinjena zavest, ki prehaja po volji med fizičnimi in astralnimi svetovi. Vzpostavljen bo most, ki brez napora omogoči spominu prehod, tako da človek obleče, potem ko se je vrnil iz svojega delovanja v astralnem svetu, svoje fizično oblačilo brez izgube zavesti.

To je gotovost, ki leži pred vsemi tistimi, ki izberejo življenje služenja. Oni bodo nekega dne dosegli to neprekinjeno zavest, tako da za njih življenje ne bo več sestavljeno iz dni spomina in noči pozabe, ampak bo nepre-

kinjena celota. Medtem ko bo človek uporabljal svoje astralno telo za svoje delo v astralnem svetu, bo fizično telo počivalo. Svojo vez mišljenja bo ohranil neprekinjeno in bo vedel, kdaj zapušča fizično telo, vedel, da prehaja iz njega, vedel za svoje življenje izven njega, vedel, kdaj se ponovno oblači in vrača vanj. Tako bo teden za tednom, leto za letom, ohranjal neprekinjeno, neutrudno zavest, ki daje popolno gotovost o obstoju individualnega Jaza, o dejstvu, da je telo le oblačilo, ki ga nosi, obleče in sleče po želji in le nujen instrument za mišljenje in življenje. Spoznal bo, da je brez njega življenje daleč bolj dejavno in mišljenje daleč bolj svobodno.

Ko človek doseže to stopnjo, začenja razumevati svet in svoje življenje v njem veliko bolj popolno kot prej. Začenja bolj spoznavati, kaj je pred njim, več o možnostih višjega človeštva. Počasi spozna, da obstajajo pred človekom, ki je najprej osvojil fizično in nato astralno zavest, še daleč višji nivoji zavesti, ki jih lahko osvoji, drugega za drugim, in postane dejaven na višjih ravneh bivanja, sega skozi širše svetove, izvaja bolj raznovrstne moči kot služabnik svetih, v pomoč in korist človeštvu.

Šele tedaj začne pridobivati fizično življenje svoje resnično razmerje, in nič, kar se dogodi v fizičnem svetu, ne more vplivati nanj, kot se je to dogajalo prej, preden je spoznal polnejše, bogatejše življenje. Nič drugega, kot le smrt, se ga lahko dotakne ali vpliva na njega, ali pa na to, čemur želi prisostvovati. Zemeljsko življenje prevzame svoj resničen položaj, kot najmanjši del človekove dejavnosti. Nikoli več ne more biti tako temno kot je bilo prej, kajti iz višjih področij sije navzdol, v njegove najbolj zatemnjene koticke, luč.

Obrnimo se od študija delovanja in zmožnosti astralnega telesa in obravnavajmo določene pojave, ki so z njim povezani. Astralno telo je vidno izven fizičnega telesa tako med, kot po zemeljskem življenju. Oseba, ki je dovršila obvladovanje astralnega telesa seveda lahko zapusti fizično telo ob kateremkoli času in lahko obišče oddaljenega prijatelja. Če je gostitelj jasnoviden, to je, če je razvil astralni vid, potem bo videl prijateljevo astralno telo. Če ne, potem lahko obiskovalec rahlo zgosti svoj nosilec, tako

da iz okoliškega ozračja sprejme vanj delce fizične materije in ga tako “materializira”, da postane viden fizičnemu očesu.

To je razlaga za številne primere pojavljanja oddaljenih prijateljev. Pojav, ki je veliko bolj razširjen kot si večina ljudi predstavlja, kajti ljudje se bojijo spregovoriti iz bojazni, da bi se jim smejali in jih imeli za vraževerne. Na srečo je strahu vedno manj in če bodo ljudje zbrali dovolj poguma in zdravega razuma ter povedali kar vedo, potem bomo kmalu imeli številna pričevanja o pojavljanju ljudi, katerih fizična telesa so bila daleč stran od krajev, kjer so se pojavila njihova astralna telesa. Ta telesa lahko postanejo pod določenimi okoliščinami vidna tudi tistim, ki običajno ne uporabljajo astralnega vida, tudi brez zatekanja k materializaciji. Takrat, ko je živčni sistem prenapet in fizično telo slabega zdravja, tako da vitalnost utripa manj izrazito kot običajno, je lahko živčna dejavnost, ki je tako zelo odvisna od eteričnega dvojnika, neprimerno spodbujena, tako da lahko človek postane pod temi pogoji začasno jasnoviden.

Mati, ki ve, da je njen sin, ki živi v oddaljeni deželi, nevarno bolan, in jo zaradi tega muči strah, lahko postane zelo občutljiva za astralne vibracije; posebno ponoči, ko je vitalnost najnižja. V teh pogojih, in če bo sin premišljeval o njej, njegovo fizično telo pa bo brez zavesti, mu bo to omogočilo astralni obisk, ki ga bo mati z lahkoto zaznala. Bolj pogosto se takšni obiski dogajajo takoj po smrti, ko se človek znebi fizičnega telesa. Takšna pojavljanja so brez dvoma precej običajna, še posebej, če ima umirajoča oseba veliko željo, da bi se povezala z nekom, s katerim jo tesno veže naklonjenost ali želja po izročitvi nekega posebnega sporočila, pa je umrla, ne da bi se ji ta želja izpolnila.

Če po smrti, ko človek strese s sebe gosto telo in eterični dvojnik, sledimo astralnemu telesu, lahko opazimo spremembo njegove pojavnosti. Med življenjem, med njegovo povezanostjo s fizičnim telesom, so pod-stanja astralne materije med seboj prepletene, gostejše in redkejše vrste se prežemajo in mešajo. Po smrti pa se izvrši prerazporeditev in delci posameznih pod-stanj se med seboj ločijo in se razvrstijo v skladu s svojo gostoto.

Astralno telo prevzame stanje slojevitosti in postane kot niz koncentričnih školjk, od katerih je najbolj gosta na najbolj zunanji strani.

Tu se ponovno srečamo s pomembnostjo čiščenja astralnega telesa med življenjem na zemlji, ker sicer človek ne more po smrti z voljo urediti astralni svet. Ta svet je razdeljen na svojih sedem pod-ravni, človek pa je omejen na pod-raven, kateri pripada materija njegove najbolj zunanje školjke. Ko se razgradi to njegovo najbolj zunanje oblačilo, se on dvigne na naslednjo pod-raven in tako naprej, od ene do druge. Človek zelo nizkih in živalskih teženj ima svoje astralno telo sestavljeno iz precej grobih in gostih vrst astralne materije, kar ga zadržuje na najnižjem področju *kama-loke*. Dokler se ne razgradi ta školjka, ostane človek zaprt na tem področju astralnega sveta in trpi neprijetnosti, ki so povezane s tem najmanj zaželenim področjem.

Ko se ta najbolj zunanja školjka razgradi do te mere, da lahko človek pobegne, potem lahko preide na naslednji nivo astralnega sveta, ali bolje, takrat je sposoben priti v stik z vibracijami naslednje pod-ravni astralne materije. Njemu se zdi, kot da je v nekem drugem področju. V tem ostane vse dotlej, dokler se ne razgradi školjka šeste pod-ravni in mu dovoli prehod na peto. Čas, ki ga preživi na vsaki pod-ravni, ustreza moči tistih delov njegove narave, ki jih predstavlja količina materije, ki pripada tisti pod-ravni astralnega telesa.

Večja kot je količina grobih pod-stanj materije, daljše je obdobje na nižjih *kama-lokinih* nivojih. Zato velja, da bo to obdobje po smrti toliko krajše, kolikor teh elementov se bomo znebili v življenju. Tudi tam, kjer so ti grobi materiali komaj prisotni, je za njihovo popolno iztrebljenje potreben dolg in težaven proces. Med zemeljskim življenjem lahko nižje strasti tako vztrajno obvladujejo zavest, da materija, preko katere bi se lahko izrazila, preneha dejavno delovati kot nosilec zavesti - atrofira, če si sposodimo analogijo iz fiziologije. V takšnem primeru, človek preživi na nižjih nivojih le krajši čas, jih mirno prespi, brez občutkov neprijetnosti, ki jih spremljajo. Njegova zavest ne išče več izraza skozi materijo takšne vrste in zato

ne preide navzven, da bi skozi njo stopila v stik s predmeti, ki so v astralnem svetu sestavljeni iz te materije.

Prehod skozi *kamaloko* je za človeka, ki je tako prečistil astralno telo, da je v njem zadržal le najbolj čiste in fine elemente vsake pod-ravni, ki v trenutku prehajajo v materijo naslednje pod-ravni, dejansko zelo hiter. Med vsakim pod-stanjem materije obstaja neka točka, znana kot kritična točka. Led se dvigne do tiste točke, na kateri ga že najmanjše povečanje temperature spremeni v vodo. Voda se lahko dvigne do točke, na kateri jo že najmanjše povečanje temperature spremeni v paro. Tako lahko človek vsako pod-raven astralne materije v astralnem telesu, ki je bila prečiščena do zadnje možne stopnje občutljivosti, preide z nedoumljivo hitrostjo in neovirano švigne skozi njo na višja področja.

V zvezi z očiščenjem astralnega telesa ostaja še eno vprašanje, povezano tako s fizičnimi kot mentalnimi procesi, to je, učinek čiščenja na novo astralno telo, ki se bo v določenem času oblikovalo za uporabo v naslednji inkarnaciji. Ko človek preide iz *kamaloke* v *devachan*, ne more tja prenesti miselnih-oblik zlega tipa. Na *devachanskem* področju astralna materija ne more obstajati, *devachanska* materija pa ne more odgovoriti na surove vibracije zlih strasti in želja.

Posledično so to, kar človek lahko nese s seboj, ko dokončno strese s sebe ostanke svojega astralnega telesa, latentne klice ali težnje, ki se, ko najdejo hrano ali izhod, v astralnem svetu objavijo kot zle želje in strasti. Le-teh ne vzame s seboj in ležijo latentne skozi celotno njegovo *devachansko* življenje. Ko se vrne v ponovno rojstvo, prinese te nazaj s seboj in jih izrazi navzven, tako da pritegnejo k sebi iz astralnega sveta, z neko vrsto magnetne privlačnosti, primerne materiale za njihovo manifestacijo in se odenejo v astralno materijo, ki je skladna z njihovo lastno naravo, s čemer se oblikuje del človekovega astralnega telesa za naslednjo inkarnacijo.

Tako sedaj, ne le živimo v astralnem telesu, ampak oblikujemo tudi tip astralnega telesa, ki ga bomo imeli v našem naslednjem rojstvu - še en razlog

več, da poskušamo do popolnosti očistiti sedanje astralno telo in uporabiti naše sedanje znanje ter si tako zagotoviti napredek v bodočnosti. Vsa naša življenja so povezana in nobeno ne more biti ločeno od tistih, ki ležijo za njim, ali od tistih, ki se širijo pred njim. V resnici imamo le eno življenje, v katerem predstavljajo naša življenja le dneve. Nikoli ne začnemo novega življenja z oblačilom, na katerega bi napisali popolnoma novo zgodbo. Mi začnemo le poglavje, ki mora razplesti star zaplet.

Ne moremo se znebiti karmičnih obveznosti iz predhodnega življenja s prehodom skozi smrt, kot se ne moremo znebiti finančnih dolgov, če gremo ponoči spat. Če si nakopljemo dolg, se ga ne znebimo, dokler ne poravnamo terjatve. Človekovo življenje je povezano, neprekinjeno. Zemeljska življenja so povezana in ne izolirana. Tudi procesi čiščenja in razvoja so povezani in se morajo nadaljevati skozi mnoga, sledeča si zemeljska življenja. Slej ko prej mora vsak od nas enkrat začeti s tem delom. Slej ko prej se bo vsak naveličal čutenj nižje narave, naveličal podrejenosti živalskemu, naveličal tiranije čutov.

Človek ne pristane več na podjarmljenje, odloči se, da bo potrgal vezi svojega ujetništva. Zakaj, dejansko, pa naj bi mi podaljševali naše ujetništvo, če je v naši lastni moči, da lahko v vsakem trenutku razbijemo te vezi? Reši nas lahko le lastna roka, in nobena druga kot le naša lastna nas lahko osvobodi. Mi imamo svojo lastno pravico do izbora, našo svobodno voljo. In nekega dne se bomo vsi znašli v višjem svetu. Zakaj torej ne bi začeli takoj razbijati naših vezi in terjati našo božansko pravico? Začetek razbijanja okov in doseganja svobode je takrat, ko se človek odloči, da bo njegova nižja narava služila višji, da bo že tu, na ravni fizične zavesti, začel graditi višja telesa in skušal spoznati tiste vzvišene možnosti, ki so v resnici božanske in jih zgolj zatemnjuje živalskost, v kateri živi.

Telesa uma

Do neke mere smo že preučili človekovo fizično in astralno telo; preučili fizično telo, tako v njegovem vidnem kot nevidnem delu, ki delujeta na fizični ravni in sledili različnim smerem njune dejavnosti. Analizirali smo naravo njune rasti in se zadržali pri njunem čiščenju. Obravnavali smo na podoben način tudi astralno telo in sledili njegovi rasti in njegovemu delovanju ter obravnavali pojave, ki so povezani z njegovim objavljanjem na astralni ravni, in njegovo čiščenje. Na ta način smo pridobili neko idejo o človekovemu delovanju na dveh od sedmih ravni našega univerzuma.

Tako lahko sedaj preidemo na tretjo veliko raven, na svet uma. Ko bomo predelali tudi tega, se bodo pred našimi očmi odprli fizični, astralni in mentalni svetovi - naš planet in dve področji, ki ga obkrožata - trojno področje, v katerem deluje človek med svojimi zemeljskimi inkarnacijami in v katerem prebiva tudi po smrti, ki zaključuje eno zemeljsko življenje, tja do rojstva, ki odpira drugega. Ta tri koncentrična področja so človekovo šolsko poslopje in kraljestvo. V njih človek obdeluje svoj razvoj, svoje evolucijsko romanje. Onstran teh področij lahko zavestno preide le takrat, ko se pred njim odpre prag Iniciacije. Ni poti izven teh treh svetov.

To tretje področje, ki sem ga poimenovala svet uma, vključuje, čeprav ni z njim istovetno, to, kar teozofi imenujemo Devachan ali Devaloka, deželo Bogov, srečno ali blaženo deželo. Devachan nosi to ime zaradi svoje narave in pogojev, ki vladajo v njem. To področje se nikakor ne meša s tistim svetom, ki lahko povzroči bolečino in žalost. To je posebno zastraženo področje, v katerega se zlo ne more vrniti, in je kraj človekovega blaženega počitka, v katerem mirno presnavlja sadove svojega fizičnega življenja.

Da bi se izognili zmedi, moramo posvetiti nekaj besed svetu uma kot celoti.

Tako kot druga področja, je tudi to razdeljeno v sedem pod-ravni, vendar s to posebnostjo, da so te povezane v dva sklopa - enega s tremi in drugega s štirimi pod-ravnmi. Tri zgornje pod-ravni, zaradi njihove izjemne subtilnosti, tehnično imenujemo arupa, ali brez-oblike. Spodnje štiri pa rupa, ali z obliko. Tako ima človek na tej ravni dva nosilca zavesti, s katerima deluje in za katera uporabljamo izraz telo uma. Nižji, ki ga bomo najprej obravnavali, si z vso pravico jemlje izključno pravico do uporabe tega imena, dokler ne bomo našli boljšega. Višji je znan pod imenom kavzalno telo, iz razlogov, ki bodo postali jasni nekoliko pozneje.

Študentje morajo zato razlikovati med Višjim in Nižjim Manasom. Kavzalno telo je Višji Manas, trajno telo Ega, človeka, trajno iz življenja v življenje. Telo uma je Nižji Manas, ki po smrti preide v Devachan in se razgradi, ko se konča življenje na rupa nivojih Devachana.

(a) Telo uma

Ta nosilec zavesti pripada in je oblikovan iz materije štirih nižjih nivojev Devachana. Tako je poseben nosilec zavesti za tisti del mentalne ravni, ki deluje na in skozi astralno in fizični telesi, v vseh objavljanjih uma v naši običajni budni zavesti. V nerazvitem človeku med njegovim zemeljskim življenjem ne more delovati ločeno na svoji lastni ravni kot neodvisen nosilec zavesti. In ko takšen človek izvaja svoje mentalne sposobnosti, se

morajo le-te obleči v astralno in fizično materijo in šele takrat lahko postane zavesten njihove dejavnosti.

Telo uma je nosilec Ega, Misleca, za njegovo celotno umsko delovanje. Med zemeljskim življenjem je slabo organizirano, nekako medlo in nemočno, podobno kot astralno telo nerazvitega človeka. Materija, iz katere je sestavljeno telo uma, je izredno redke in občutljive vrste. Spoznali smo že, da je astralna materija precej manj gosta od etra fizične ravni, sedaj pa moramo naše pojmovanje o materiji razširiti še na substanco, ki je nevidna tako astralnemu kot fizičnemu vidu, precej preveč občutljiva, da bi jo zaznali celo človekovi "notranji" čuti.

Ta materija pripada peti ravni našega univerzuma, če jih štejemo od spodaj navzgor, ali tretji, če jih štejemo od zgoraj navzdol. V njej se Jaz objavlja kot um, tako kot se v astralni objavlja kot čutenje. Izrazita posebnost telesa uma je v tem, da njegov zunanji del v človekovi auri, inkarnacijo za inkarnacijo, raste in se povečuje tako po meri kot v dejavnosti, na podlagi rasti in razvoja samega človeka. Fizično telo se prav tako izgrajuje inkarnacijo za inkarnacijo v skladu z narodnostjo in spolom, vendar pa je večinoma enako po meri že od atlantskih časov naprej. Tudi astralno telo raste in se organizira skupaj s človekovim napredovanjem, vendar pa telo uma dobesedno raste tudi po meri, v skladu z napredovanjem človekove evolucije.

Pri nerazviti osebi bomo telo uma zelo težko razločili, ker je tako slabo razvito, da potrebujemo zelo skrbno opazovanje, da bi ga sploh videli. Pri razvitem človeku, vendar ne duhovno, ki je razvil sposobnosti uma, ki je vadil in razvil razum, pa odkrijemo, da je telo uma določno razvito in da je organizirano do te mere, da ga lahko prepoznamo kot nosilec njegovega delovanja. To je jasno in določno zasnovano telo, finega materiala in lepih barv, ki nenehno vibrirajo z veliko dejavnostjo, polno življenja, polno energije, izraz uma v svetu uma.

Njegova narava, ki je zgrajena iz te subtilne materije, njegovo delovanje kot neposreden nosilec, v katerem se Jaz manifestira kot razum, njegova rast, ki se razvija v sorazmerju z intelektualnim razvojem, vse to postaja vse bolj in bolj določno organizirano takrat, ko se vse bolj in bolj jasno zaznamujejo svojstva in lastnosti uma. Telo uma ne postane, tako kot astralno telo, neka določna podoba človeka, po obliki in po potezah, takrat, ko deluje v povezavi z astralnim in fizičnim telesom. Je ovalno - podobno jajcu - in prepaja fizično in astralno telo ter ju obkroža z žarečim ozračjem. Se razvija in postaja z večanjem intelektualne rasti vse širše in večje.

Z višjimi sposobnostmi uma postaja ta jajcu podobna oblika vedno lepši in veličastnejši predmet. Astralnemu vidu ni viden, ampak le višji viziji, ki pripada svetu uma. Tako kot povprečni človek, ki živi v fizičnem svetu, ne vidi astralnega sveta dokler ne odpre astralnih čutov, pa čeprav ga ta obkroža, tako tudi človek, ki ima odprte samo fizične in astralne čute, ne bo videl sveta uma ali oblik, ki so sestavljene iz te materije, dokler ne bo odprl mentalnih čutov, pa četudi nas ta svet obkroža z vseh strani.

Ti ostrejši čuti, ki pripadajo svetu uma, se zelo razlikujejo od čutov, ki jih poznamo. Že beseda "čuti" je dejansko neprimerna, ker bi morali reči mentalni "čut". Um prihaja v stik s stvarmi iz svojega lastnega sveta nekako neposredno, po celotni svoji površini. V njem ne obstajajo določni organi za vid, sluh, tip, okus in vonj. Vse vibracije, ki jih v nižjih telesih sprejemamo skozi ločene organe, v tem področju porodijo, ko pridejo v stik z umom, obenem vse te značilnosti. Telo uma jih sprejema obenem in istočasno ter je po svoji celotni površini zavestno vsega, kar sploh lahko naredi vtis nanj.

Z besedami zelo težko izrazimo način, na katerega ta čut sprejema in brez zmede kopiči vtise. Morda to še najbolj opišemo s tem, da se um, ko študent preide na to področje in tam komunicira z drugim študentom, izraža obenem z barvo, zvokom in obliko. Popolna misel se izrazi kot barvna in glasbena slika in ne le kot njen del, ki je tu spodaj znan kot simbol, ki mu pravimo beseda.

Nekateri bralci so morda že slišali za knjige, ki so jih napisali veliki Iniciati v jeziku barv, v jeziku Bogov. Ta jezik je znan mnogim učencem in prepoznani kot "govor" sveta uma, v katerem vibracije posamezne misli porodijo obliko, barvo in zvok. To ne pomeni, da um misli barvo, misli zvok ali misli obliko. Um misli misel, kompleksno vibracijo v subtilni materiji, ta misel pa se z zasnovanimi vibracijami izrazi na vse te načine. Materija uma nenehno snuje vibracije, ki porodijo barve, zvoke in oblike. In če človek deluje v telesu uma, izven astralnega in fizičnega telesa, je popolnoma osvobojen vseh omejitev čutnih organov, sprejemljiv na vsaki točki za vsako vibracijo, ki se v nižjem svetu predstavi kot ločena od svojih prijateljev.

Ko človek premišljuje in deluje skozi fizično in astralno telo v svoji budni zavesti, takrat se misel ustvari v svetu uma in nato izrazi najprej v astralu in nato v fizičnem. Ko človek misli, misli s telesom uma - ta je posrednik mišljenja, zavest, ki izrazi samo sebe kot "jaz". In ta "jaz" je utvara, vendar je edini "jaz", ki ga pozna večina med nami. Ko smo obravnavali zavest fizičnega telesa, smo spoznali, da človek ni zavesten vsega, kar se dogaja v fizičnem telesu in da so telesne dejavnosti delno neodvisne, torej, da ni sposoben misliti kot drobna, ločena celica. Ko misli, dejansko ne deli te zavesti s celotnim telesom.

Ko pa pridemo do telesa uma, pridemo na področje, ki se tako tesno istoveti s samim človekom, da se zdi, kot da bi bil to on sam. "Jaz mislim", "jaz vem" - ali lahko pogledamo kaj je izza tega? Um je Jaz v telesu uma, je to, kar je za večino od nas cilj iskanja, naš Jaz. Vendar pa je to res le z omejitvijo na budno zavest. Vsak, ki je spoznal, da so budna zavest in občutki astralnega telesa, le stopnja na našem popotovanju, ko iščemo Jaz, vsak, ki se je naučil oditi onstran njega, se zaveda, da je to le instrument resničnega človeka.

Večina nas ne loči, ne more v misli ločiti, človeka od njegovega telesa uma. Za večino je to njihov najvišji izraz, njihov najvišji nosilec, najvišji jaz, ki se ga lahko na nek način dotaknejo in spoznajo. To je najbolj naravno in neizogibno za posameznika, za človeka na tej stopnji evolucije. Je začetek

oživljanja tega telesa in snovanje njegove prvotne dejavnosti. Človek je najprej kot nosilec zavesti oživil fizično telo, ki ga sedaj seveda uporablja. Nato je oživil astralno telo in večinoma je to delo že dovršeno. Sedaj, v Peti Rasi, pa deluje v telesu uma in posebno delo, v katerega je sedaj vključeno človeštvo, je izgradnja in evolucija tega telesa.

Sedaj bomo poskušali razumeti, kako se izgrajuje in raste telo uma. Naše misli so material, ki ga vgradimo v telo uma. Raste z mišljenjem. Naše telo dan za dnem dobesedno izgrajujemo z izvajanjem naših mentalnih zmožnosti, z razvojem manjših umetniških moči, z našimi višjimi čustvi; vsak mesec in leto našega življenja. Če človek ne izvaja svojih mentalnih spretnosti, če ste vi le sprejemnik in ne ustvarjalec, če vi le nenehno sprejemate od zunaj, namesto da bi oblikovali od znotraj, če napolnujete svoj um le z mislimi drugih ljudi, če je to vse, kar vi veste o mišljenju in o mislih, potem vaše telo uma ne more rasti, potem vi življenje za življenjem hodite bolj nazaj kot naprej, potem življenje za življenjem ostajate nek nerazviti posameznik. Kajti le z vadbo samega uma, z ustvarjalno uporabo njegovih sposobnosti, njihovim izvajanjem in delovanjem, nenehno uporabo - le s temi sredstvi se lahko razvija telo uma in nadaljuje resnična človekova evolucija.

V tistem trenutku, ko boste spoznali to dejstvo, boste verjetno poskušali spremeniti splošno držo vaše zavesti v vsakodnevnem življenju. Začeli boste opazovati njeno delovanje, in takoj, ko boste to naredili, boste opazili, da velik del vašega razmišljanja sploh ni vaše razmišljanje, ampak le sprejemanje misli drugih ljudi: misli, ki prihajajo k vam, ne da bi vi vedeli kako, ne da bi vedeli od kod, misli, ki se stalno ponavljajo, ne da bi vi vedeli zakaj. In začutili boste, verjetno z nekim nemirom in razočaranjem, da je vaš um, namesto da bi bil visoko razvit, le nekaj več kot sredstvo, skozi katerega prehajajo misli.

Poskušajte sami spoznati, koliko je v vaši zavesti vaše lastne vsebine in koliko jo sestavljajo le zunanji prispevki. Večkrat se ustavite in pogledjte o čem razmišljate. Ob takšnem preverjanju boste verjetno spoznali, da ne razmišljate o ničemer - zelo splošna izkušnja - ali pa, da razmišljate tako

bežno, da naredite le medel vtis na stvari, ki jih priključete v vaš um. Če to poskusite večkrat, potem že s temi poskusi postajate bolj samozavestni kot ste bili in zaznate misli, ki so v vašem umu, ter spoznavate razliko, ki nastane med stanjem, ko te misli pridejo v um, in med stanjem, ko ga zapuščajo - kaj ste jim dodali, medtem ko so se družile z vami. Na ta način bo postal vaš um resnično dejaven in bo izvajal svoje ustvarjalne moči. In če boste modri, boste sledili nekemu podobnemu procesu kot je naslednji: najprej boste izbirali le tiste misli, katerim boste sploh dovolili, da ostanejo v vašem umu. Kadar koli boste v umu zaznali misel, ki je dobra, se boste pri njej zadržali, jo ohranili in okrepili ter ji poskušali dodati več kot je bilo sprva v njej in jo poslali v astralni svet kot koristnega posrednika. Če pa boste v umu zaznali misel, ki je zla, jo boste z vso možno pripravljenostjo zavrnil.

Takrat boste spoznali, da se bo, če sprejmete v svoj um le tiste misli, ki so dobre in uporabne, zavrnete pa tiste misli, ki so zle, pojavil naslednji rezultat: v vaš um bo od zunaj valovalo vse več in več dobrih misli in vse manj in manj zlih. Učinek tega bo ta, da bo vaš um poln dobrih in koristnih misli, da bo deloval kot magnet za vse podobne misli okoli vas. In ko boste obenem zavrnilo zatočišče vsem zlem mislim, bo tiste, ki bi se vam približale, um zavrnil s samodejnim delovanjem.

Telo uma bo prevzelo privlačnost za vse dobre misli iz okoliškega ozračja in odbojnost za vse zle misli. Dobre misli bo spodbudilo k večji dejavnosti in tako nenehno zbiralo maso mentalnega materiala, ki bo oblikovala telo uma in z vsakim letom pospeševala njegovo bolj bogato rast. Ko bo prišel čas, ko se bo človek končno otresel astralnega in fizičnih teles ter prešel v svet uma, bo s seboj prinesel ves ta zbrani material. V področje, kateremu resnično pripada, bo s seboj prinesel vso vsebino zavesti in s pomočjo vseh teh shranjenih materialov uporabil svoje devachansko življenje za izgradnjo novih zmožnosti in moči.

Ob koncu devachanskega obdobja bo telo uma obdržalo v trajnem, v kavalnem telesu, te, tako oblikovane značilnosti in človek jih bo lahko pre-

nesel v naslednjo inkarnacijo. Ob njegovem povratku se bodo te zmožnosti oblekle v materijo rupa ravni iz sveta uma in oblikovale bolj visoko razvito in organizirano telo uma za novo prihajajoče zemeljsko življenje. Skozi astralno in fizični telesi se bodo te zmožnosti izrazile kot “vrojene zmožnosti”, s katerimi pride na svet otrok.

Med zemeljskim življenjem zbiramo skupaj materiale, na način, ki sem ga skicirala. Med devachanskim življenjem te materiale obdelujemo in jih iz izločenih naporov mišljenja spreminjamo v zmožnosti mišljenja, v mentalne moči in dejavnosti. To je ta ogromna sprememba, ki se odvija med življenjem v devachanu, ki je omejena na to, kar smo naredili v zemeljskem življenju; in zato delamo dobro, če tu ne varčujemo z našimi napori.

Telo uma, ki ga bomo imeli v naslednji inkarnaciji, je odvisno od dela, ki ga opravimo v sedanjem telesu uma. V tem je ta velik pomen za evolucijo človeka, v uporabi sedanjega telesa uma. Le-to v Devachanu omeji svojo dejavnost in s tem omeji tudi mentalne lastnosti, s katerimi se povrne v naslednje življenje na zemlji. Ne moremo osamiti enega življenja od drugega, niti iz nič čudežno ustvariti nekaj. Karma nam prinese žetev, ki je v skladu z našo setvijo. Pičla ali izdatna letina je posledica tiste količine semen in obdelave, ki jo je vložil poljedelec.

Samodejno delovanje telesa uma, o katerem smo govorili, bomo morda bolje razumeli, če obravnavamo naravo materialov, ki jih telo uma izbira za svojo izgradnjo. Univerzalni Um, kateremu je telo uma pridruženo v svoji najbolj intimni naravi, je shramba, v svojem materialnem aspektu, iz katere izbira materiale. Ti porodijo vse vrste vibracij, ki se razlikujejo, v skladu z ustvarjenimi kombinacijami, po kakovosti in moči.

Telo uma samodejno pritegne k sebi iz te shrambe materijo, ki ohrani kombinacije, ki že obstajajo v njem. Tako kot v fizičnem telesu se tudi v telesu uma odvija nenehno izmenjevanje delcev. Tiste, ki ga zapustijo, zamenjajo podobni delci, ki vanj vstopijo. Če človek spozna, da ima zle težnje in se odloči, da jih bo spremenil, potem vzpostavi nov niz vibracij.

Telo uma, ki je oblikovano tako, da se odziva na stare vibracije, se novim upre, zaradi česar nastopi konflikt in trpljenje. Vendar pa stare delce postopno nadomestijo novi, ki se odzivajo na nove vibracije - ki jih je telo uma pritegnilo od zunaj, zato ker imajo to moč, da se na njih odzovejo; in telo uma spremeni svoj značaj, dejansko spremeni svoje materiale, tako da njegove vibracije tekmujejo z zlimi in privlačijo dobre. Od tu izjemna težava v prvih naporih, ki se srečajo in bojujejo s starim aspektom-oblike uma. In od tu tudi tolikšno ugodje ob pravilnem mišljenju, ko se stara oblika spremeni in nastopi spontanost, ki spremlja novo izvajanje.

Pomoč v rasti telesa uma je tudi praksa koncentracije, to je, usmerjanje uma na eno samo točko in ohranjanje njegove pozornosti na tej točki, brez dopuščanja, da bi se premikal ali blodil. Moramo se vaditi v trdnem in vztrajnem mišljenju ter ne smemo dovoliti našim umom, da tekajo od ene stvari do druge, niti da upravljajo svoje energije s številnimi nepomembnimi mislimi. Dobra praksa je, če sledimo zaporednemu mišljenju, pri katerem ena misel naravno raste iz druge, ki se je pojavila pred njo. Tako postopno razvijamo intelektualne lastnosti, ki vzpostavijo zaporednost naših misli in s tem bistveno večjo racionalnost. Če um deluje tako, da misel sledi misli v določnem in urejenem zaporedju, se krepi kot instrument Jaza in za njegove dejavnosti v svetu uma. Ta razvoj moči mišljenja, s koncentracijo in zaporednostjo, se bo izrazil v bolj jasno oblikovanem in določnem telesu uma, v hitro povečani rasti, v trdnosti in ravnovesju. Tako bodo vsi napori poplačani z napredkom, ki bo izšel iz njih.

(b) Kavzalno telo

Preidimo sedaj na drugo telo uma, ki je znano po lastnem razpoznavnem imenu kot kavzalno telo. Ime dolgujemo dejstvu, da v tem telesu počivajo vsi vzroki, ki se na nižjih ravneh objavijo kot učinki. To telo je "telo Manasa", aspekt-oblike individuuma, resničnega človeka. Je spoštovanja vredna shramba, v kateri so večno shranjeni vsi človekovi zakladi. Raste s

količino dobrih stvari, ki mu jih izroča nižja narava, da bi jih vgradil v svoj ustroj. Kavzalno telo je tisto, v katerega je vpleteno vse, kar je trajno, in v katerem so shranjene klice vsake lastnosti, ki naj bi jih človek prenesel v naslednjo inkarnacijo. Nižje manifestacije so povsem odvisne od rasti in razvoja tega človeka za “katerega ura nikoli ne bije”.

Kavzalno telo je, kot smo rekli zgoraj, aspekt-oblike individuuma. Če obravnavamo, kot to počnemo tukaj, samo sedanji človeški cikel, lahko rečemo, da človek, dokler se ne pojavi to telo, ne obstaja. Obstajata lahko fizični in eterični tabernakelj, pripravljena za njegovo bivališče, obstajajo strasti, čustva in apetiti, ki oblikujejo kamično naravo astralnega telesa, vendar pa, dokler ni dovršena rast skozi fizično in astralno raven in dokler se v teh nižjih telesih ne začne kazati materija iz sveta uma, človeka še ni.

Potem, ko moč Jaz-a pripravi svoje lastno bivališče in se začne počasi razvijati materija ravni uma, potem nastopi izliv iz velikega oceana Atmi-Buddhi, ki stalno varuje evolucijo človeka - ta pride v stik z materijo uma, jo oplodi in iz te zveze se oblikuje kavzalno telo, individuum.

Tisti, ki so sposobni videti v teh vzvišenih področjih, pravijo, da je ta aspekt-oblike resničnega človeka podoben občutljivi plasti najbolj subtilne, komaj vidne materije, ki zaznamuje začetek ločenega življenja individuuma. Ta občutljiva, brezbarvna plast subtilne materije je tisto telo, ki traja skozi celotno človekovo evolucijo, nit, na katero so nanizana vsa življenja, reinkarnirajoča se Sutratma, “nit-jaz”. Je posoda za vse, kar je v skladu z Zakonom, za vsako plemenito in harmonično svojstvo, ki je zato trajno. Ta je tista, ki zaznamuje človekovo rast, stopnjo evolucije, ki jo je dosegel. V to substanco je vgrajena vsaka velika in plemenita misel, vsako čisto in vzvišeno čustvo.

Oglejmo si življenje nekega običajnega človeka in poskušajmo dognati, koliko njegovega življenja bo prešlo navzgor za gradnjo kavzalnega telesa, ki si ga slikovito predstavljamo kot občutljivo plast. Če želimo, da bi se njena barva lepšala, da bi bila bolj dejavna, žareča in veličastna, jo moramo

okrepiti, da bi se njene mere povečale z rastjo in razvojem človeka. Na nizki stopnji evolucije človek ne kaže velikih mentalnih lastnosti, ampak objavlja predvsem strasti, predvsem apetite. Čuti občutke in išče nove. To so stvari, ki ga pritegnejo. Na ta način notranje življenje človeka ustvari tisto malo občutljive materije, iz katere je sestavljen in katero zbira okoli telesa uma. To telo uma se širi v astralni svet in tam pride v stik z astralnim telesom ter se z njim poveže, s čemer se oblikuje most, preko katerega lahko preide vse, kar je sposobno prehoda.

Po tem mostu pošilja človek navzdol v svet občutkov, strasti in živalskega življenja svoje misli, kjer se mešajo z vsemi temi živalskimi strastmi in čustvi. Tako se telo uma ovije v astralno telo, tako se obe telesi sprimeta in ob smrti težko ločita. Če ima človek med življenjem, ki ga preživlja v teh nižjih področjih, nesebične misli, misli, ki so posvečene služenju nekomu, ki ga ima rad, in opravi neko žrtev, da bi tako služil svojemu prijatelju, potem je s tem zasnoval nekaj trajnega, nekaj, kar je sposobno živeti, nekaj, kar ima v sebi naravo višjega sveta. To lahko preide navzgor v kavzalno telo in se vgradi v njegovo substanco, jo polepša, ji da morda njen prvi odsev polnosti barve. Morda bodo v človekovemu življenju le nekatere stvari trajne in bodo služile kot hrana za rast resničnega človeka.

Zato je rast zelo počasna, ker mu vse preostalo življenje nič ne pomaga. Vse njegove zle težnje, ki so porojene iz nevednosti in ki jih hrani ponavljanje, se potopijo kot klice v latentno, ko se astralno telo, ki jim daje zatočišče in obliko, razgradi v astralnem svetu. Potopijo se v telo uma in tam čakajo v latentnem stanju, ker ni materiala, da bi se lahko izrazile v svetu devachana. Ko se razgradi tudi telo uma, se v latentnem stanju potopijo v kavzalno telo, kjer preživijo kot začasno odloženo življenje. Spet se prikažejo tedaj, ko Ego, ki se vrača v zemeljsko življenje, doseže astralni svet, in tam zaživijo kot zle težnje iz preteklosti. Tako lahko govorimo o kavzalnem telesu kot o shrambi za zlo in dobro, ker je to vse, kar ostane od človeka, potem ko se razgradijo nižji nosilci. Vendar pa je dobro vgrajeno v njegov ustroj in pomaga njegovi rasti, medtem ko ostane zlo v njem le

kot klica. Zlo, ki ga človek ustvari v življenju, ko z delom izrazi takšno misel, veliko bolj škodi kavzalnemu telesu, kot pa če bi takšna misel še naprej ležala latentno v njem kot klica za bodoče grehe in žalost. Ne samo, da zlo ne pomaga rasti resničnega človeka, ampak celo prizadene, če je subtilno in vztrajno, individuuma samega.

Če je razvada vztrajna in če človek nenehno sledi zlu, se telo uma tako preplete z astralnim telesom, da se ga po smrti ne more popolnoma osvoboditi in se nekaj substance strga z njega in se potem, ko se astral razprši, spoji z drugim materialom v svetu uma in je za posameznika izgubljena. Na ta način se naša podoba, ki si jo predstavljamo kot plast ali mehurček, zaradi izprijenega življenja, stanjša - ne samo, da je njen napredek odložen, ampak se odtrga tudi nekaj obdelanega, kar bo pozneje težko ponovno vgraditi. Tako je bila na nek način prizadeta njena nadaljnja rast, sterilizirana ali do neke mere atrofirana. Sicer pa, razen v takšnem primeru, ne prihaja do poškodb kavzalnega telesa.

Če pa je Ego postal močan, tako po razumu kot volji, ne da bi ob tem sočasno povečal tudi nesebičnost in ljubezen, se skrči okoli svojega lastnega ločenega centra, namesto da bi se z rastjo širil; tako zgradi okoli sebe steno sebičnosti in uporablja svoje razvojne moči za "jaz" namesto za vse. V takšnih primerih se ustvari možnost, na katero namigujejo številni svetovni spisi, za najbolj nevarno in ukoreninjeno zlo. Takrat se Ego zavestno postavi proti Zakonu in se preiščeno bori proti evoluciji.

Takšno kavzalno telo, ki so ga obdelale vibracije na mentalni ravni, z razumom in voljo, ki sta usmerjena k sebičnim ciljem, kaže zaradi krčenja temne barve in izgubi slepeče žarčenje, ki je sicer njegova značilna lastnost. Takšne poškodbe ne more povzročiti slabo razviti Ego, ali pa običajni čutni ali umski prekrški. Za snovanje tako daljnosežnih ran mora biti Ego visoko razvit in mora imeti razvite silne energije na manasični ravni.

Zato so stremušstvo, napuh in moči razuma, ki so uporabljene za sebične cilje, daleč bolj nevarne in v svojih učinkih bolj smrtne kot najbolj očitni

prekrški nižje narave. Zato je “farizej” veliko bolj oddaljen od “kraljestva Boga kot davkar in grešnik”. V tej smeri se razvija “črni mag”, človek ki obvlada strast in željo in ki razvija voljo in višje moči uma, ne zato, da bi jih z veseljem ponudil kot sile za napredek celotne evolucije, ampak zato, da bi prigrabil vse, kar zmore, za sebe, za to, da bi obdržal, ne pa delil. Takšen človek skuša ohraniti ločenost proti enosti in skuša zavreti, namesto pospešiti evolucijo. Zato vibrira neharmonično do celote, namesto v harmoniji z njo; zato je v nevarnosti, da Ego izgubi vse sadove evolucije.

Vsi med nami, ki začenjajo nekoliko razumevati to kavzalno telo, lahko zasnujejo njegovo evolucijo kot razločen smoter v svojem življenju. Lahko si prizadevamo, da bi razmišljali nesebično in tako prispevamo k njegovi rasti in dejavnosti. Ta evolucija individuuma se nadaljuje življenje za življenjem, stoletje za stoletjem, tisočletje za tisočletjem. In če tej rasti pomagamo z zavestnim naporom, potem delujemo v harmoniji z božansko voljo in uresničujemo namen, zaradi katerega smo tukaj. Tisto dobro, ki je bilo enkrat vtakano v ustroj kavzalnega telesa, se ne more več izgubiti, se ne more razpršiti, ker je to človek, ki živi večno.

S tem lahko spoznamo, da ima po zakonu evolucije vse zlo, ne glede na to, kako močno se zdi, v sebi klice svojega lastnega uničenja. Medtem ko ima vse dobro v sebi seme nesmrtnosti. Skrivnost leži v dejstvu, da je vse zlo neharmonično, da stoji nasproti kozmičnega zakona. Zato ga ta zakon slej ko prej razbije na koščke, zmelje v prah. Po drugi strani pa je vse dobro v harmoniji z zakonom, ki ga prevzame naprej, tako da postane del toka evolucije, tisto, “kar samo po sebi ustvari pravičnost” in zato ne more biti uničeno, ne more biti razpršeno.

V tem je, ne samo upanje za človeka, ampak tudi gotovost v njegovo zmagoslavje. Ne glede na to, kako počasna je njegova rast, ne glede na to, kako dolga je pot, vedno pride konec. Individuum, ki je naš Jaz, se razvija in ne more biti popolnoma uničen. Celo takrat, ko je zaradi naše norosti rast počasnejša kot bi morala biti, je vse, kar k njej prispevamo, ne glede na

to, kako malo to je, trajno in v njem za vedno, ter postane naša last za vse dobe, ki ležijo pred nami.

Druga telesa

Če naredimo korak naprej, potem vstopimo na tako vzvišeno področje, ki je celo v domišljiji daleč onstran našega razumevanja. Kavzalno telo ni naše najvišje telo, "duhovni Ego" ni Manas, ampak je Manas povezan z in potopljen v Buddhi. To je vrh človekove evolucije, konec revolucije na kolesu rojstev in smrti. Nad ravnjo, ki smo jo obravnavali, namreč leži še višja, ki jo včasih imenujemo Turiya, raven Buddhija (To raven imenujemo tudi Sushupti.). V tej je nosilec zavesti duhovno telo, Ananda-maya-kosha, ali telo blaženosti. Ko jogi preide na to raven, v njej izkusi večno blaženost tega vzvišenega sveta in spozna v svoji lastni zavestno bivaljočo enost, ki s tem postane njegova izkušnja in ne več le intelektualno prepričanje. V tem lahko razberemo trenutek, ki nastopi takrat, ko je človek razvil ljubezen, modrost in moč ter preide preko velikega praga, ki zaznamuje neko določno stopnjo v njegovi evoluciji.

To je prag Iniciacije in človek, ki ga vodi njegov Mojster, se prvič dvigne v duhovno telo in v njem izkusi enost, ki biva znotraj vseh različnosti fizičnega sveta in vseh njegovih ločenosti, znotraj ločenosti astralne in celo mentalne ravni. Ko človek pusti za sabo te ločenosti in se obleče v duhovno telo, se dvigne nad nje in prvič z lastno izkušnjo spozna, da te ločenosti pripadajo le trem nižjim svetovom. Spozna, da je eno z vsemi in da se lahko njegova zavest, brez izgube samozavesti, širi v objem zavesti drugih ljudi, da lahko resnično in dejansko postane eno z vsemi. Tam obstaja enost, po kateri stalno hrepeni človek, enost, katere resničnost je čutil, a zaman poskušal spoznati na nižjih ravneh. Tam spozna, da je človeštvo eno z njegovim najbolj notranjim Jaz-om, kar presega njegove najbolj vzvišene sanje.

Začasna telesa

Iz našega pregleda človekovih teles ne moremo izpustiti določenih nosilcev, ki sočasni in po svojem značaju umetni. Ko začne človek prehajati iz fizičnega sveta, lahko uporabi astralno telo, vendar pa je njegovo delovanje v tem telesu omejeno na astralni svet. Lahko pa izrabi tudi to možnost, da uporabi telo uma - Nižjega Manasa - z namenom, da bi se povzpел na mentalno področje, s katerim pa lahko, brez ovire ali težave, doseže tudi fizične in astralne ravni.

Tako uporabljeno telo pogosto imenujemo Mayavi Rupa ali telo utvare, ki je za ločeno dejavnost preurejeno telo uma. Človek oblikuje telo uma po svoji podobi. V temčasnem in umetnem telesu se svobodno in po volji giblje med tremi ravnmi ter dvigne nad običajne človekove omejitve. To je tisto umetno telo, o katerem pogosto govorijo teozofske knjige in s katerim lahko človek potuje od dežele do dežele, prehaja v svet uma, kjer se uči novih resnic in zbira nove izkušnje ter tako zbrane zaklade vtisne v budno zavest.

Prednost pri uporabi tega telesa je v tem, da to ni subjekt zmote in magije na astralni ravni kot je to v primeru astralnega telesa. Neizurjeni astralni čuti se pogosto mo-tijo in potrebujejo precej izkušenj, preden se lahko zaupa njihovim poročilom. Začasno oblikovano telo uma pa ni podvrženo takšnim zmotam. Ono vidi z resnično vizijo in sliši z resnično slišnostjo. Ne more ga prevladati nobena astralna magija, nobena astralna utvara. Zaradi tega to telo uporabljajo predvsem tisti, ki so izurjeni za takšne izlete. Ustvarijo ga takrat, ko to želijo, in ga razpustijo, ko je bil namen, zaradi katerega so ga ustvarili, izpolnjen.

To je način, ki ga uporablja študent, da bi se naučil lekcij, ki jih drugače ne more prejeti, in da prejema navodila, od katerih bi bil sicer popolnoma odrezan. Tudi nekatera druga telesa so poimenovali z imenom Mayavi Rupa, vendar pa je bolje, če ta izraz omejimo na ravnokar opisan primer. Človek se lahko pojavi v veliki oddaljenosti v telesu, ki je bolj miselna-

oblika kot nosilec zavesti, misel, ki je oblečena v elementalno esenco astralne ravni. Ta telesa so po pravilu samo nosilci za neko posebno misel, za neko posebno hotenje, ki izven tega namena ne kaže nikakršne zavesti. Zato jih omenjamo le mimogrede.

Človeška aura

Sedaj smo sposobni razumeti, kaj resnično je v svojem polnem pomenu človeška aura. Je človek sam, ki se obenem objavlja na štirih ravneh zavesti. Njegova moč delovanja na vsaki od teh ravni je v skladu s stopnjo njegovega razvoja. Aura je skupek njegovih teles, njegovih nosilcev zavesti, je aspekt-oblike človeka. Nanjo moramo gledati na ta način in ne kot na nek oblak, ki obkroža človeka. Najbolj veličastno od vseh teh teles je duhovno telo, ki ga vidijo le Iniciati in skozi katerega se širi živ atmični ogenj. To je manifestacija človeka na buddhični ravni. Manifestacija kavzalnega telesa je na višji mentalni ravni, na arupa nivojih uma, kjer prebiva individuuum.

Naslednje je telo uma, ki pripada nižji mentalni ravni. Nato pa še astralno, eterično in gosto telo. Vsa telesa so oblikovana iz materije svojega lastnega področja in izražajo človeka, takšnega kot je na vsaki od teh ravni. Če študent pogleda človeško bitje, razloči vsa ta telesa, ki ga oblikujejo in od katerih se vsako izraža s krepostjo določene stopnje materije in obenem izraža stopnjo razvoja, ki jo je dosegel človek.

Ko študent razvije višjo vizijo, razloči tudi polno dejavnost teh teles. Fizično telo vidi kot vrsto goste kristalizacije v centru drugih teles. Druga telesa ga prepajajo in se širijo iz tega fizičnega telesa, ki je najmanjše.

Astralno telo kaže na stanje njegove kamične narave, ki oblikuje velik del običajnega človeka, polnega strasti, nižjih apetitov in čustev, ki se razlikujejo po uglajenosti in barvi, glede na to, ali je človek bolj ali manj čist - in so zelo goste pri surovih tipih in bolj uglajene pri bolj prefinjenih ter najbolj fine pri človeku, ki je že precej napredoval v svoji evoluciji.

Telo uma je pri večini ljudi slabo razvito, vendar je že pri številnih lepo, raznovrstnih barv, v skladu z njihovim mentalnim in moralnim tipom. Kavzalno telo je pri večini ljudi slabo vidno, ker je njegova barvitost tako rahla in njegova dejavnost tako slabotna. Pri razviti osebi pa to telo in tisto nad njim naenkrat zažarita kot izredna predstavitev človeka. Žareča v svetlobi najbolj veličastnih in občutljivih barv, z odtenki, ki jih ne more opisati noben jezik, ker jih v zemeljskem spektru ni, odtenki, ki niso le nadvse lepi in čisti, ampak tudi popolnoma drugačnih barv od tistih, ki so znane na nižjih ravneh, in ki kažejo na rast človeka v tistih višjih področjih, njegove višje lastnosti in moči.

Če je oko tako srečno, da je blagoslovljeno z vidom Velikih, se to telo, On, pojavi kot mogočna živa oblika življenja in barve, žareča in veličastna, ki kaže svojo naravo s svojo pojavnostjo. Ta je tako lepa, da je ni moč opisati, razsvetljena onstran kakršne koli domišljije. Vendar bodo to, kar je On, nekoč postali vsi ljudje. To, kar je v njem že doseženo, prebiva v vsakem človeku kot možnost.

Dobro je, če omenim neko stvar o auri, ki je praktično uporabna. Mi se lahko v precejšnji meri zaščitimo pred sovražnimi vpadi misli od zunaj, če okoli sebe zasnujemo steno iz aurične substance. Ker se aura zelo voljno odzove na spodbudo misli, lahko z naporom domišljije ustvarimo njen zunanji rob kot zgoščeno školjko, ki postane naša zaščitna stena. Ta školjka prepreči vstop mislim, ki napolnjujejo astralno ozračje, in prepreči moteče vplive, ki jih te misli izvajajo na neizurjen um. S tem preprečimo izčrpanost, pomanjkanje vitalnosti, ki ga včasih občutimo; še posebej takrat, ko pridemo v stik z ljudmi, ki nezavedno vampirizirajo svoje sosede. Vsak človek, ki je občutljiv in ki ga takšni napadi zelo izčrpajo, bo ravnal

modro, če se bo zaščitil na takšen način. Človekova misel ima to moč, da v subtilni materiji ustvari okoli sebe školjko.

Človeška bitja okoli nas so na vseh različnih stopnjah razvoja, ki se kažejo v njihovih telesih s točko evolucije, ki so jo dosegli. Naša aura kaže ravno to, kar smo. Veča se z rastjo našega resničnega življenja. Čistimo jo s plemenitim in bolj čistim življenjem, s tem, ko vpletamo vanjo vse višje in višje lastnosti.

Ali je mogoče, da bi obstajala še kakšna filozofija o življenju, ki bi bila bolj polna upanja, bolj polna moči, bolj polna veselja, kot je ta? Če gledamo na človeka le z fizičnimi očmi, potem vidimo le ponižanega, revnega, človeka brez upanja. Ta isti svet se nam pojavi v čisto drugačnem videzu, ko ga opazujemo z višjo vizijo. Mi res vidimo žalost in revščino, res vidimo ponižanje in sramoto, vendar vemo, da so te le prehodne, le začasne, da pripadajo otroštvu rase in da jih bo ta prerasla.

Tudi, če gledamo na najbolj nizko in surovo naravo, lahko v njej odkrijemo njene božanske možnosti in spoznamo v kaj se bo razvila v prihajajočih letih. To je sporočilo upanja, ki ga zahodnemu svetu prinaša teozofija, sporočilo univerzalne odrešitve iz nevednosti in zato univerzalne emancipacije od revščine - ne v sanjah, ampak v realnosti, ne v upanju, ampak v gotovosti. Vsak, ki v svojem lastnem življenju izraža to rast, je sveža uresničitev in okrepitev tega sporočila. Prvi sadovi se pojavljajo povsod, tako da bo nekega dne celotni svet zrel za žetev, s katero bo izpolnil namen, zaradi katerega mu je Logos podaril rojstvo.

Človek

Sedaj se moramo obrniti še k človeku samemu. Ne bomo več preučevali njegovih nosilcev zavesti, ampak delovanje njegove zavesti v teh telesih. Opazovali bomo entiteto, ki deluje v teh telesih. S "človekom" mislim na tisti trajni individuuum, ki prehaja iz življenja v življenje, ki prihaja v telesa in jih znova zapušča, vedno in vedno znova. Ki se skozi tok dob počasi razvija, raste z zbiranjem in presnavljanjem izkušenj in ki obstaja na višji manasični ali mentalni ravni, ki smo jo omenjali v zadnjem poglavju. Predmet našega študija je človek, ki deluje na treh znanih ravneh - fizični, astralni in mentalni.

Človek začena svoje izkušnje z razvijanjem samo-zavesti na fizični ravni. V tej se pojavi to, kar imenujemo "budna zavest"; ki jo poznamo in ki deluje skozi možgane in živčni sistem, s katero razmišljamo in izvajamo vse logične procese, se spominjamo preteklih dogodkov v tekoči inkarnaciji in izvajamo presojanje v vsakodnevni življenjskih poslih. Vse to, kar poznamo kot naše mentalne sposobnosti, so posledice človekovega dela v predhodnih stopnjah njegovega romanja, zaradi katerega postaja njegova samo-zavest vse bolj in bolj živa, in z razvojem individuuma ter napredo-

vanjem človeka od življenja do življenja vse bolj in bolj dejavna, vse bolj in bolj oživljena.

Če preučujemo zelo nerazvitega človeka, ugotovimo, da je njegova samozavestna mentalna dejavnost revna in omejena, tako po kakovosti kot po količini. V fizičnem telesu človek deluje skozi goste in eterične možgane. Delovanje se odvija v povezavi z živčnim sistemom, vidnim in nevidnim, in je zelo medlega značaja. V njej je le malo razločevanja, zelo malo občutljivosti mentalnega tipa. Obstaja sicer neka mentalna dejavnost, ki pa je zelo infantilne ali otroške vrste. Ukvarja se le z zelo drobnimi stvarmi, zabava se z zelo nepomembnimi dogodki. Njeno pozornost pritegnejo le stvari nepomembnega značaja, zainteresirana je le za prehodne predmete. Podobna je sedenju ob oknu in opazovanju prometne ulice. Gleda ljudi in vozila, ki gredo mimo, dela o njih opombe, se zabava, če lepo oblečen človek pade v lužo ali ga poškropi mimoidoče vozilo. Zato, ker v sebi nima veliko stvari, ki bi pritegnile njeno pozornost, hiti navzven in tako občuti, da je živa.

To je ena od glavnih značilnosti te nizke stopnje mentalne evolucije. Človek deluje v fizičnem in eteričnem telesu in jih ureja kot nosilce zavesti in stalno išče silovite občutke. Potrebuje zagotovilo, da občuti, in se uči razločevati med stvarmi s sprejemanjem njihovih močnih in živih občutkov. To je povsem nujna stopnja razvoja, zelo elementarna, in brez nje bi bil človek stalno zmeden, razdeljen med procesi, ki se odvijajo znotraj njegovih nosilcev, in med tistimi, ki se odvijajo zunaj njih. Uči se abecede o jazu in ne-jazu, ko razlikuje med predmeti, ki vplive povzročajo, in občutki, ki so nastali pod temi vplivi, med spodbudo in čutenjem.

Najnižji tipi te stopnje se zbirajo ob cestnih vogalih, ob njih brezdelno lenarijo in se včasih spustijo v kakšne izjave in v izbruhe vreščanja puhloglavega smeha. Vsak, ki je sposoben pogledati v njihove možgane, odkrije le zamegljeno sprejemanje vtisov o prehajajočih predmetih in zelo rahle vezi med temi in podobnimi vtisi. Le-ti so bolj podobni kupu proda kot pa dobro urejenemu mozaiku.

Če želimo preučiti način, na katerega fizični in eterični možgani postanejo nosilec zavesti, se moramo vrniti nazaj na zgodnji razvoj Ahamkare ali "jaz-stva", na stopnjo, ki jo lahko vidimo pri nižjih živalih. Vibracije, ki jih povzročijo vplivi zunanjih predmetov, se zasnujejo v možganih in prenešajo astralnemu telesu in tam so z zavestjo zaznane kot občutki, še preden obstaja kakršno koli povezovanje med temi občutki in predmeti, ki jih povzročijo. To povezovanje je določno mentalno delovanje - zaznava. Ko se začne zaznava, začne zavest uporabljati fizične in eterične možgane kot lastni nosilec za zbiranje znanja o zunanjem svetu. Ta stopnja je daljna preteklost v našem človeštvu, vendar pa lahko njen hiter prehod vidimo takrat, ko zavest prevzema nove možgane, ob svojem prihodu v novo rojstvo. Otrok začne najprej "zbirati vtise", kot pravijo babice, kar pomeni, da povežejo občutek, ki se je porodil v njem, z vtisom, ki ga je na njegovo novo telo ali nosilec, naredil zunanji predmet. Na ta način objekt "opazijo", ga zaznajo. Po določenem času ni več potrebna zaznava tistega predmeta, da bi bila v zavesti prisotna njegova slika. Sposoben je priklicati pojavljanje nekega predmeta, četudi z njim ni v nikakršnem stiku. Takšna pomnjena zaznava je neka ideja, pojem, mentalna podoba, ki sestavlja shrambo, ki jo zavest zbira iz zunanjega sveta.

Zavest začne delovati najprej na teh idejah. Prva stopnja te dejavnosti je urejanje idej, pripravljalo "razmišljanje" o njih. Razmišljanje se začne s primerjanjem idej med seboj, nato s sklepanjem povezav med njimi na podlagi spontanega ali zaporednega odvijanja dveh ali več idej v času. V tem procesu se zavest umakne v svojo notranjost, kamor prinese ideje, ki jih je ustvarila iz zaznav. Tam jim dodaja nekaj svojega, in ko domneva o zaporedju, takrat povezuje dve stvari kot vzrok in učinek. Začenja sprejemati zaključke in na podlagi vzpostavljenega zaporedja celo napovedovati bodoča dogajanja. Tako naj bi neki zaznavi, ki jo obravnava kot "vzrok", sledila druga zaznava, ki jo obravnava kot "učinek".

Nato spet opazuje in primerja svoje ideje, ki imajo eno ali več skupnih prvin, ob kopici drugih različnih sestavin, in izloča te skupne značilnosti,

jih združi kot značilnosti določenega razreda. Nato združi predmete, ki posedujejo te značilnosti, ter uvršča v ta razred vse predmete, ki izkažejo te posebnosti. Na ta način postopno ureja v vesolje kopico, kaos zaznav, s katerimi je začela svojo mentalno življenjsko pot. Iz rednih zaporedij pojava in iz svojih tipiziranih najdb v naravi sklepa o zakonih. Vse to je delo zavesti v in skozi fizične možgane. Vendar pa celo v tem delovanju lahko zaznamo prisotnost tega, kar ne priskrbijo možgani.

Možgani le sprejemajo vibracije, zavest, ki deluje v astralnem telesu, pa vibracije v astralnem telesu spremeni v občutke, v mentalnem telesu pa občutke v zaznave in nato nadaljuje z vsemi procesi, ki smo jih pravkar omenili in ki preoblikujejo kaos v vesolje. Tako delujočo zavest najprej od zgoraj razsvetlijo ideje, ki niso iz materialov, ki jih je priskrbel fizični svet, ampak jih v njej neposredno odseva Univerzalni Um. Celotno mišljenje urejajo veliki "zakoni mišljenja" in prav dejanje mišljenja odkriva njihov pred-obstoj. Da se odvija z njihovo pomočjo, v skladu z njimi in da brez njih ni mogoče.

Morda sploh ni nujno, da opozorimo na to, da so vsi ti zgodnji napori zavesti, da bi delovala v fizičnem nosilcu, podvrženi številnim napakam. Tako zaradi nepopolne zaznave kot zaradi napačnih sklepanj. Prenagljena sklepanja, posploševanja iz omejenih izkušenj, izkrivijo številne zaključke, ki temeljijo na njih. Zato se oblikujejo pravila logike, da bi disciplinirala sposobnosti mišljenja in ga usposobila, da ne bi nenehno zapadal v zmote, ki so posledica neizurjenosti. Vendar pa je navzlic temu vsak poskus razmišljanja, četudi nepopolnega, od ene stvari proti drugi, določna sled rasti v samem človeku, ker kaže, da on dodaja informaciji, ki jo je pridobil od zunaj, nekaj svojega lastnega.

To delovanje ima učinek na sam fizični nosilec. Ko um poveže dve zaznavi, tudi vzpostavi - s tem, ko zasnuje v možganih ustrezne vibracije - zvezo med nizoma vibracij, iz katerih so se porodile zaznave. Kajti, ko začne delovati telo uma, deluje na astralno telo in to na eterično in fizično, tako da začne zaradi skoznjo poslanih spodbud vibrirati živčna materija. To

delovanje je razvidno kot električno oddajanje, ki ustvari med molekulami in skupinami molekul magnetne tokove, ki povzročijo zapletene medsebojne odnose.

Ti zapustijo tako-imenovano živčno sled, sled, vzdolž katere bo veliko lažje kot sicer tekel naslednji tok. In če naj bi skupina molekul, ki je bila povezana z vibracijo, spet postala dejavna, ko zavest ponovi idejo, ki je bila vtisnjena na njih, bo zasnovana vznemirjenost takoj stekla po tej sledi, ki se je oblikovala med to in drugo skupino s poprejšnjim povezovanjem. Tako pošlje umu vibracijo, ki se po ustreznih preobrazbah predstavi kot pridružena ideja.

Od tu tako velik pomen združevanja idej, saj to delovanje možganov povzroči izredne težave, ko se neka nora ali absurдна ideja poveže z neko resno in sveto. Zavest priključuje neko sveto idejo, zato da bi postala njena lastna, nenadoma pa se, povsem brez njenega dovoljenja, pojavi smejoči obraz vsiljene ideje, ki jo je poslalo mehanično delovanje možganov. Ta se prerine skozi vrata in oskruni tempelj. Moder človek se zelo posveti združevanju idej in je zelo skrben, ko govori o svetih stvareh, tako da le neka nora ali nevedna oseba poveže sveto z nespametnim ali surovim, vez, ki se pozneje tako z lahkoto pojavi v zavesti. Zato je tako koristno tisto pravilo velikega židovskega Učitelja: "Ne dajaj svetega psom in ne meči svinjam biserov!"

Naslednja sled napredka se pojavi takrat, ko začne človek urejati svoje vedenje z zaključki, ki prihajajo od znotraj, namesto z spodbudami, ki jih je sprejel od zunaj. Takrat začne delovati iz svoje lastne shrambe zbranih izkušenj. Spominja se preteklih dogajanj, primerja rezultate, ki jih je dosegel z različnimi smermi delovanja v preteklosti in z njimi določa smer delovanja, ki jo bo sprejel v sedanosti. Začenja napovedovati, predvidevati, presojati bodočnost na podlagi preteklosti, razmišljati o prihodnosti s spominom na preživeto. Takrat, ko to delovanje postane določno, je to tudi razločno znamenje njegove rasti kot človeka.

Še vedno je lahko omejen na delovanje v svojih fizičnih možganih, še vedno ni dejaven izven njih, vendar pa postaja razvijajoča se zavest, ki se začinja vesti kot individuum. Izbira svojo lastno pot, namesto da bi se podredila toku okoliščin, ali pa da bi jo v neko smer delovanja prisilil pritisk od zunaj. Rast človeka se kaže prav v tej določni poti, ko razvija vse več in več tistih lastnosti, ki jih imenujemo značaj, in vse več in več moči volje.

Močna in slabotna volja se razlikujeta prav z ozirom na to izbiro. Človeka slabotne volje vodijo zunanje stvari, zunanje privlačnosti in odbojnosti, medtem ko je človek močne volje voden od znotraj in nenehno izpopolnjuje okoliščine, s tem, ko v njih vključuje ustrezne sile, ki jih pripelje iz svoje shrambe zbranih izkušenj. To shrambo, ki jo je človek zbral v mnogih življenjih, začne vse bolj uporabljati takrat, ko postanejo fizični možgani bolj izurjeni in fini ter zato bolj sprejemljivi: shramba je v človeku, vendar je lahko uporabi le toliko, kolikor je lahko vtisne v fizično zavest.

Človek sam ima spomin in razmišlja, presoja, izbira, odloča, vendar pa vse to počne skozi svoje fizične in eterične možgane. Delovati mora skozi in s fizičnim telesom, z živčnim mehanizmom in eteričnim organizmom, ki je z njim povezan. Takrat, ko postanejo možgani bolj sprejemljivi za vtise, ko človek izboljša svoje materiale in jih pripelje pod svoj nadzor, šele takrat jih je sposoben uporabiti za boljši izraz samega sebe.

Kako moramo torej mi, živi ljudje, uriti naše nosilce zavesti, da bi nam služili kot dobri instrumenti? Sedaj ne preučujemo fizičnega razvoja nosilca, ampak njegovo urjenje z zavestjo, ki ga uporablja kot instrument za mišljenje. Če se človek odloči, da bo bolj usposobil ta svoj nosilec, do ravni, na katero je fizično že usmeril svojo pozornost, ga mora vaditi, da bo hitro in zaporedno odgovarjal na spodbude, ki mu jih prenaša. Zato, da bodo možgani lahko delovali zaporedno, bo tudi sam mislil zaporedno in jim pošiljal zaporedne spodbude, ki jih bodo prilagodili za zaporedno delo s povezanimi skupinami molekul, ne pa s slučajnimi in nepovezanimi vibracijami.

Človek zasnuje, možgani samo posnemajo. Nepovezano in neskrbno mišljenje vzpostavi v možganih navado in oblikuje nepovezane vibracijske skupine. Vadba ima dve stopnje: najprej človek določi tisto, o čemer bo razmišljal zaporedno; vadi svoje mentalno telo, da misel poveže z mislijo. S takšnim mišljenjem vadi možgane, ki vibrirajo v odgovor na njegovo mišljenje. Na ta način fizični organizem - živčni in eterični sistemi - vzpostavi navado sistematičnega delovanja, tako da njihov lastnik lahko od njih zahteva takojšen in urejen odziv, lahko zahteva, da so pripravljene za njegovo uporabo. Med tako izurjenim nosilcem zavesti in neizurjenim je enaka razlika kot med orodjem neskrbnega delavca, katerega orodje je umazano, topo, neuporabno ter orodjem skrbnega delavca, ki ima orodje, ki je stalno pripravljeno, čisto in naostreno, da ga lahko takoj uporabi za delo, ki zahteva njegovo pozornost. Na takšen način bi moral biti pripravljen tudi fizični nosilec, zato da bi odgovoril na klic uma.

Rezultat takšnega zaporednega delovanja fizičnega telesa se bo brez dvoma izrazil v izboljšani sposobnosti možganov. Vsaka spodbuda, poslana fizičnemu telesu, mora preiti skozi astralni nosilec, v katerem tudi proizvede nek učinek. Zato, ker se astralna materija veliko bolj odziva na miselne vibracije kot fizična, je tudi učinek toka delovanja na astralno telo sorazmerno večji. Pod njim prevzame astralno telo določen obris, dobro organizirano stanje, ki smo ga že opisali.

Potem ko se človek nauči obvladovati možgane, ko se nauči koncentracije in je sposoben misliti kadar želi in kakor želi, se v njem zgodi ustrezen razvoj, na katerega bo - če se ga bo psihično zavedal - gledal kot na svoje življenje sanj. Njegove sanje bodo postale bolj žive, stabilne, racionalne, celo poučne. Človek začne delovati v svojem drugem nosilcu zavesti, astralnem telesu, in vstopa na drugo veliko področje ali raven zavesti ter tam deluje v svojem astralnem nosilcu ločeno od fizičnega.

Obravnavajmo za trenutek razliko med dvema vrstama ljudi, pri čemer je za obe značilno, da so ljudje "znatno budni", to je, da delujejo v fizičnem nosilcu, vendar pa ena uporablja svoje astralno telo kot most med umom

in možgani ne-zavedno, druga pa ga uporablja kot nosilec zavestno. Prva vidi na običajen in zelo omejen način. Astralno telo še ni učinkovit nosilec zavesti. Druga pa uporablja astralno vizijo in je fizična materija ne omejuje več. Vidi skozi vsa fizična telesa, vidi tako spredaj kot za stenami in drugimi "neprosojnimi" substancami, ki so zanjo prosojne kot steklo. Vidi astralne oblike in tudi barve, aure, elementale in tako naprej.

Če gre na koncert, vidi ob zvokih glasbe tudi veličastne simfonije barv. Na predavanju vidi govornikove misli v barvi in obliki, s čemer pridobi precej bolj popolno sliko njegovih misli kot lahko to nekdo, ki sliši le govorjene besede. Misli, ki se v simbolih objavljajo kot besede, se namreč izražajo tudi kot barvne in glasbene oblike, se oblečejo v astralno materijo in vtisnejo v astralno telo. Če je zavest v tem telesu polno budna, potem sprejema in beleži celoto teh dodatnih vtisov. Mnogi bodo spoznali, če bodo preiskali svoje vtise, da so od govorca sprejeli veliko več kot so izrazile same besede, čeprav se tega niso zavedali, ko so ga poslušali.

Mnogi bodo našli v svojem spominu več kot je povedal govorec. Včasih nadaljuje misel neka vrsta sugestije, tako kot da bi se okoli besed ustvarilo nekaj, kar jim daje širše sporočilo kot tisto, ki ga je sprejelo uho. Ta izkušnja kaže na to, da se razvija astralni nosilec, in ko človek posveti pozornost svojemu mišljenju in ne-zavedno uporablja astralno telo, to raste in postaja vse bolj in bolj organizirano.

"Ne-zavest" ljudi med njihovim spanjem je posledica nerazvitosti astralnega telesa in odsotnosti povezujočih zavestnih vezi med njim in fizičnimi možgani. Človek uporablja svoje astralno telo med svojo budno zavestjo, ko pošilja miselne tokove skozi astral do fizičnih možganov. Ko pa fizični možgani niso v dejavni uporabi, so možgani, skozi katere človek po navadi sprejema vtise iz zunanjega sveta, kot David v bojni opremi, ki je ni preizkusil. Človek ni tako sprejemljiv za vtise, ki prihajajo k njemu le skozi astralno telo, za katerega neodvisno uporabo še ni prilagojen. On se sicer lahko uči njegove neodvisne uporabe na astralni ravni, pa vseeno ne ve, da ga je uporabljal, ko se povrne na fizično - še ena stopnja v počasnem razvo-

ju človeka - in ga tako začenja uporabljati v njegovem lastnem svetu, še preden lahko vzpostavi povezavo med dvema svetovoma.

Nazadnje le vzpostavi te povezave in preide v polno zavest med uporabo enega do uporabe drugega nosilca in se osvobodi astralnega sveta. Dokončno razširi področje svoje budne zavesti z vključitvijo astralne ravni, tako da so mu takrat, ko je v fizičnem telesu, njegovi astralni čuti povsem na razpologo. Lahko rečemo, da živi obenem v dveh svetovih, da med njima ne obstaja prekinitev, ne obstaja zaliv, in da odslej hodi po fizičnem svetu kot človek, ki se je rodil slep, a sedaj spregledal.

Na naslednji stopnji svoje evolucije začenja človek zavestno delovati na tretji ali mentalni ravni. On že dolgo deluje na tej ravni, ko pošilja z nje navzdol misli, ki v astralnem svetu prevzamejo dejavno obliko in se v fizičnem svetu izrazijo skozi možgane. Ko postane zavesten v telesu uma, svojem mentalnem nosilcu, spozna, da z razmišljanjem ustvarja oblike. Tako postane zavesten svojega ustvarjalnega delovanja, čeprav je to moč dolgo izvajal nezavedno. Bralec se bo spomnil, da v enem od svojih pisem, ki so omenjena v *Occult World*, Mojster govori o vsakem človeku kot o ustvarjalcu miselnih-oblik, vendar pa potegne razliko med običajnim človekom in Adeptom. Običajni človek, jih ustvarja nezavedno, medtem ko jih ustvarja Adept zavestno (Beseda Adept se tu uporablja v širšem pomenu in vključuje vse Iniciate različnih stopenj, daleč pod "Mojstrom").

Na tej stopnji razvoja se človekove koristne moči zelo povečajo, kajti, ko on lahko zavestno ustvarja in usmerja miselno-obliko - umetni elemental, kot jo tudi pogosto imenujemo - jo lahko uporabi za delo na krajih, na katera, v tem trenutku, ni primerno, da bi potoval v svojem telesu uma. Tako lahko deluje na razdaljo enako dobro kot v bližini in s tem poveča svojo koristnost. Na razdaljo nadzira svoje miselne-oblike, nadzoruje in vodi njihovo delovanje in jih uporabi kot posrednike svoje volje. Z razvojem telesa uma, ko človek v njem živi in deluje zavestno, spoznava vse širše in večje življenje, ki ga živi na mentalni ravni. Ko ostaja v fizičnem telesu in se skozenj zaveda svoje fizične okolice, je zelo buden in dejaven

tudi v višjem svetu, in nima potrebe, da bi uspaval fizično telo, da bi lahko užival v uporabi višjih zmožnosti. Običajno uporablja mentalni čut in z njim sprejema vse vrste vtisov z mentalne ravni, tako da enako zaznava mentalno in telesno gibanje drugih ljudi.

Ko je človek dosegel to stopnjo razvoja - relativno visoko v primerjavi s povprečnim človekom, čeprav nizko, če jo primerjamo s tisto h kateri teži - potem zavestno deluje v svojem tretjem nosilcu ali telesu uma. Sledi vsem svojim dejanjem v njem in izkuša njegove moči in njegove omejitve. Zaradi nuje se tudi uči razlikovati med nosilcem, ki ga uporablja, in med seboj. Takrat začuti utvarni značaj osebnostnega "jaz-a", "jaz" telesa uma in ne človeka. Takrat se zavestno istoveti z individualnostjo, ki kraljuje v višjem, kavzalnem telesu, ki biva na višjih mentalnih ravneh arupa sveta. Spozna, da se lahko on, človek, umakne iz telesa uma, ga pusti za sabo, in se dvigne še višje ter pri tem ostane on. Takrat spozna, da so njegova številna življenja v resnici le eno življenje, in da on, živi človek, skozi vsa ostaja on sam.

In sedaj o vezeh - vezeh med temi različnimi telesi. Te obstajajo, ne da bi se jih človek zavedal. So tam, sicer ne bi mogel preiti z ravni uma do ravni telesa, vendar pa se ne zaveda njihovega obstoja in vezi niso dejavno oživljene. Obstajajo le kot tisto, kar v fizičnem telesu imenujemo zakrneli organi. Vsak študent biologije ve, da so ti zakrneli organi dvoje vrst: prva vrsta kaže sledi različnih stopenj evolucije, skozi katere je prešlo telo, medtem ko druga vrsta ponuja namig na smeri bodoče rasti. Ti organi obstajajo, vendar pa ne delujejo. Njihovo delovanje v fizičnem telesu je ali del preteklosti ali del bodočnosti, mrtvo ali ne-rojeno.

Vezi, ki sem jih po analogiji označila kot zakrnele organe druge vrste, povezujejo gosta in eterična telesa z astralom in astral s telesom uma, telo uma s kavzalom. Vezi obstajajo, vendar jih je potrebno aktivirati, to pomeni, da se morajo razviti. Razvijejo pa se lahko, tako kot njihovi fizični tipi, le z uporabo. Skozi njih valuje tok življenja, skozi njih valuje tok uma, ki jih ohranja žive in jih hrani. V dejavno delovanje pa jih postopno pri-

pelje človekova volja po njihovem razvoju in pozornost, ki jo usmeri na njih. Te okrnele vezi začne, korak za korakom, oživljati delovanje volje, in tako začnejo, morda zelo počasi, delovati. Tako jih začne človek uporabljati za prehajanje svoje zavesti od nosilca do nosilca.

V fizičnem telesu obstajajo živčni centri, majhne skupine živčnih celic. Skozi te centre prehajajo tako vplivi od zunaj kot spodbude iz možganov. Če kateri od teh centrov ne deluje v redu, se pojavijo motnje, ki vplivajo na fizično zavest. V astralnem telesu obstajajo analogni centri, vendar pa so pri nerazvitem človeku zakrneli in ne delujejo. Ti so vezi med fizičnimi in astralnimi telesi, med astralnimi in telesi uma. Z napredovanjem evolucije jih oživlja volja, jih osvobaja in vodi "kačji ogenj", v indijskih knjigah imenovan Kundalini.

Pripravljalna stopnja za neposredno delovanje, ki osvobaja Kundalini, je urjenje in čiščenje nosilcev, kajti če to ni povsem dovršeno, potem je ogenj uničujoča in ne oživljajoča energija. Zato sem tako zelo poudarjala čiščenje in ga priporočala kot nujno pripravo za vsako resnično Yogo. Ko se je človek pripravil za varen sprejem pomoči pri oživljanju teh vezi, mu tako pomoč ponudijo Tisti, ki stalno iščejo priložnost, da bi pomagali resnemu in nesebičnemu aspirantu.

Tako se nekega dne človek znajde izven spečega fizičnega telesa, zelo buden in brez prekinjene zavesti odkrije, da je svoboden. Ko se to dogodi, postane čez nekaj časa prehod od nosilca do nosilca znan in enostaven. Ko astralno telo zapusti speče fizično telo, nastane kratko obdobje ne-zavesti, in celo takrat, ko človek deluje dejavno na astralni ravni, ne uspe ob svojem povratku premostiti te ne-zavesti. Če je ne-zavesten takrat, ko telo zapušča, bo verjetno ne-zavesten tudi takrat, ko se vanj vrača. Na astralni ravni lahko obstaja polna in živa zavest, pa vendar je lahko vse, kar jo predstavlja v fizičnih možganih, popolna praznina. Ko pa človek zapusti telo pri budni zavesti, ker je razvil vezi med nosilci v dejavno delovanje, potem je premostil zaliv. Njegova zavest hitro prehaja z ene ravni na drugo

in pozna sebe kot istega človeka na obeh ravneh. Bolj, ko so izurjeni fizični možgani, bolj olajšano je premoščanje zaliva med dnevom in nočjo.

Možgani postanejo vse bolj in bolj poslušen človekov instrument in izvajajo svoje dejavnosti pod spodbudami njegove volje in odgovarjajo na njegov dotik roke kot dobro vzgojen konj. Astralni svet je odprt za človeka, ki je združil dva nižja nosilca zavesti. Pripada mu z vsemi svojimi možnostmi, z vsemi svojimi širšimi močmi, svojimi večjimi priložnostmi za služnje in nudenje pomoči. Z njimi prihaja veselje do nudenja pomoči trpečim, ki se ne zavedajo posrednika, čeprav občutijo olajšanje, izlivanje uteh v rane, za katere se zdi kot da se zdravijo same, lajšanje bremen, ki postanejo čudežno lahka za boleča ramena, na katera sicer pritiskajo z vso težo.

Več kot to pa je potrebno za premoščanje zaliva med življenjem in življenjem. Prenos neprekinjenega spomina med dnevom in nočjo je znak popolnega delovanja astralnega telesa in da so vezi, ki ga povezujejo s fizičnim telesom, v popolnem in delujočem redu. Če pa želi človek premostiti zaliv med življenjem in življenjem, mora narediti precej več kot le delovati s polno zavestjo v astralnem telesu in tudi več kot le delovati zavestno v telesu uma, kajti telo uma je sestavljeno iz materialov nižjih ravni manasičnega sveta, za katere se reinkarnacija ne odvija.

Telo uma se razgradi tako kot astralni in fizični nosilec in ne prenese ničesar preko. Vprašanje, okoli katerega se vrti spomin na pretekla življenja, je to: ali lahko, ali ne, človek deluje na višjih ravneh manasičnega sveta v svojem kavzalnem telesu? Kavzalno telo je tisto, ki prehaja iz življenja v življenje, kavzalno telo je tisto, v katerem je vse shranjeno. Kavzalno telo je tisto, v katerem ostajajo vse izkušnje. Vanj se potopi zavest in z njegove ravni sestopi v ponovno rojstvo. Sledimo stopnjam življenja izven fizičnega sveta in pogledjmo, kako daleč se širi vpliv Kralja Smrti.

Človek se potegne iz gostega dela fizičnega telesa, to shira, se razgradi na koščke in povrne v fizični svet. Ne ostane nič, s čemer bi se lahko povezala

magnetna vez spomina. Človek je v eteričnem telesu, ki pa ga v nekaj urah strese s sebe, da razpade v svoje prvine. Noben spomin, ki je povezan z eteričnimi možgani, mu ne pomaga premostiti zaliva. Človek preide v astralni svet in ostane tam, dokler ne strese s sebe astralnega telesa in ga pusti za seboj, tako kot je pustil fizičnega. "Astralno truplo" se razgradi, povrne svoje materiale astralnemu svetu in prekine z vsem, kar bi lahko služilo kot temelj za magnetno vez, ki je nujna za spomin.

Človek gre naprej v telo uma in biva na rupa nivojih Devachana. Tam živi stotine let, obdeluje zmožnosti in uživa sadove. Vendar ko dozori čas, se umakne tudi iz telesa uma in prenese v trajno telo bistvo vsega, kar je zbral in vsrkal. Človek pusti za sabo telo uma, ki se razgradi kot njegovi bolj gosti nosilci, kajti njegova materija - četudi je z našega zornega kota subtilna - ni dovolj fina, da bi prešla na višje ravni manasičnega sveta. Človek mora stresti s sebe tudi to telo, ki se mora povrniti v materiale svojega lastnega področja.

Na celotni poti navzgor človek stresa s sebe telo za telesom in šele takrat, ko je dosegel arupa ravni manasičnega sveta, lahko reče, da je prešel vsa področja, nad katerimi vlada žezlo Smrti. Končno je prešel njena gospostva in biva v kavzalnem telesu, v katerem Smrt nima nobene moči in v katerem shrani vse, kar je zbral. Zato je njegovo ime res pravo, kavzalno, ker v njem bivajo vsi vzroki, ki učinkujejo na bodoče inkarnacije. Človek mora nato začeti delovati pri polni zavesti na arupa nivojih manasičnega sveta, v svojem kavzalnem telesu, kamor lahko prenese spomin preko zaliva smrti.

Neka nerazvita duša pa tam, na teh vzvišenih področjih, ne more ohraniti zavesti. Ona vstopi vanje in nanje prinese vse klice svojih lastnosti; tam se zgodi dotik, blisk zavesti objame preteklost in bodočnost, in omamljeni Ego se potopi proti ponovnemu rojstvu. V kavzalnem telesu nosi klice, ki jih izrazi navzven; na vsaki ravni tiste, ki pripadajo tej ravni. Te zberejo k sebi materijo, ki jim ustreza. Na rupa nivojih nižjega manasičnega sveta mentalne klice pritegnejo materijo, ki oblikuje telo uma, ki kaže mentalne

značilnosti klic. Na enak način kot se znotraj hrasta razvija želod, z zbiranjem primernih materialov iz zemlje in ozračja.

Želod se ne more razviti v brezi ali cedri, ampak samo v hrastu. Tako se tudi mentalne klice lahko razvijajo le po lastni naravi in nobeni drugi. Na ta način deluje v gradnji nosilcev Karma. Človek dobi žetev, ki ustreza njegovi setvi semen. Klica, ki jo je izrazilo kavzalno telo, lahko raste le v okviru svoje vrste in pritegne k sebi materijo, ki ji pripada, in jo ureja v njej značilni obliki. Na ta način se ustvari ponovitev značilnosti, ki jo je človek ustvaril v preteklosti.

Ko človek pride v astralni svet, zopet izrazi svoje klice, ki k sebi pritegnejo astralne materiale in elementalne esence. Tako se ponovno pojavijo apetiti, čustva in strasti, ki pripadajo telesu želja ali astralnemu telesu človeka, ki se je oblikoval za svoje delovanje na astralni ravni. Če naj bi se skozi te procese ohranila zavest o preteklih življenjih, se to lahko zgodi le takrat, ko obstaja v polni dejavnosti na ravni vzrokov, na ravni kavzalnega telesa.

Ljudje se ne spominjajo preteklih življenj, ker še niso zavestni v kavzalnem telesu kot nosilcu, ki še ni razvil svoje lastnega dejavnega delovanja. Le tam je bistvo njegovih življenj, njihov resnični "Jaz", iz katerega se razvija vse; vendar pa še ne deluje dejavno: še ni samo-zavesten, čeprav je ne-zavestno dejaven. In dokler ni samo-zavesten, polno samo-zavesten, spomin ne more preiti z ene ravni na drugo in zato iz življenja v življenje. S človekovim napredovanjem prelamljajo svetleče odlomke preteklosti bliski zavesti, ki pa se morajo spremeniti v trajno svetlobo, da bi se lahko porodil spomin.

Lahko se vprašamo: Ali je mogoče zagotoviti ponavljanje teh bliskov? Ali je mogoče pospešiti to postopno rast delovanja zavesti na višjih ravneh? Nižji človek lahko deluje proti temu cilju, če ima potrpljenje in pogum. Lahko poskuša vse bolj in bolj živeti v trajnem Jazu, umakniti misel od nepomembnosti in prehodnosti vsakodnevnega življenja.

Ne mislim na to, da bi človek moral postati zasanjan, abstrakten, bloden, neučinkovit član družine in družbe. Nasprotno, on ne more delovati okorno in nepopolno, kajti za njega je to dolžnost, in poravnati mora vse dolgove do zadnjega novčiča. Vsako dolžnost mora izpolniti v največji popolnosti, po najvišjih zmožnostih in z največjo pozornostjo. Toda njegov interes ne bo povezan s temi stvarmi, njegove misli ne bodo povezane z njihovimi rezultati. V trenutku, ko je dolžnost izpolnjena in se je osvobodil, bo njegova misel poletela nazaj k trajnemu življenju. Dvignila se bo na višji nivo z energijo, ki si prizadeva navzgor, kjer bo živel brez ničvrednih nepomembnosti posvetnega življenja. S svojim vztrajnim delom in urjenjem v višjem in abstraktnem mišljenju, bo začel oživljati višje vezi v zavesti in prinašati v svoje nižje življenje tisto zavest, ki je on sam.

Človek je eden in isti na vseh ravneh delovanja, zmago-slavje pa doseže takrat, ko deluje z neprekinjeno zavestjo na vseh petih ravneh. Tisti, ki jih imenujemo Mojstri, "popolni Ljudje" delujejo v svoji budni zavesti na treh nižjih ravneh, pa tudi na četrti ravni - ravni enosti, o kateri govori Mandukyo-panishad kot o Turiya ravni, pa tudi na ravni nad to, na ravni Nirvane. Za Njih je evolucija dovršena, cikel se je izpolnil, in sčasoma bodo to dosegli vsi, ki se počasi vzpenjajo navzgor. To je poenotenje zavesti. Nosilci ostajajo za uporabo, vendar pa ne omejujejo, tako da jih človek lahko uporabi, v skladu s svojim delom, ki ga mora opraviti.

Materija, čas in prostor so osvojeni. Za združenega človeka ni več ovir. Pri svojem vzpenjanju je spoznal, da se z vsako ravnjo ovire nižajo. Celo na astralni ravni materija veliko manj ločuje kot tu spodaj. Potovanje v astralnem telesu je tako hitro, da lahko rečemo, da je človek že osvojil čas in prostor. Čeprav ve, da potuje skozi prostor, pa ta izgubi moč, da bi ločeval prijatelje.

Že ta prva osvojitve izniči fizične razdalje. Ko pa se človek dvigne na mentalno raven, spozna svojo drugo moč; če pomisli na nek kraj, je že tam, če pomisli na prijatelja, stoji pred njim. Na tretji ravni zavest že transcendira ovire materije, prostora in časa. Po volji je prisotna povsod. Vse stvari

zazna v trenutku, s hipno pozornostjo; vse, kar sliši je v enem samem vtisu. Prostor, materija in čas, kot jih pozna v nižjih svetovih, so izginili; v “večnem sedaj” ni več zaporedja. Ko se dvigne še višje in ko odpadejo tudi ovire znotraj zavesti, ve, da je eno z drugimi zavestmi, z drugimi živimi stvarmi. On lahko misli, kar mislijo oni, čuti, kar čutijo oni, ve, kar vedo oni.

Njihove omejitve lahko za trenutek postanejo tudi njegove, zato da spozna njihovo razmišljanje, a ohrani lastno zavest. Svoje lastno in večje znanje lahko uporabi za pomoč bolj omejeni in ožji zavesti, tako da se istoveti z njo in prijazno razširi njene vezi. Ko ni več ločen od drugih, prevzema povsem nove funkcije v naravi. Spoznava Jaz, ki je eno z vsem. Z ravni enosti pošilja navzdol svoje energije. Čuti lahko celo to, na kakšen način obstaja svet za nižje živali in jim nudi pomoč, ki jo potrebujejo in po kateri slepo tipajo.

Njegovo zmagoslavje torej ni za njega samega, ampak za vse. On osvoji širše moči samo zato, da jih postavi v služenje vsemu, kar je na lestvi evolucije nižje od njega. Na ta način postane samo-zavesten v celotnem svetu. Naučil se je, da se odzove na vsak jok bolečine, na vsako utripanje veselja ali žalosti. Dosegel je vse, pridobil je vse. Mojster je človek, “ki se nima več kaj naučiti”. To ne pomeni, da je vse možno znanje v katerem koli trenutku znotraj Njegove zavesti, ampak da je s to stopnjo evolucije povezano to, da ne obstaja nič, kar Njemu ne bi bilo dostopno, nič, o čemer bi lahko postal polno zavesten, če na to usmeri Svojo pozornost. Znotraj tega kroga evolucije vsega, kar živi - in vse stvari živijo - ne obstaja nič, kar On ne bi mogel razumeti in zato nič, čemur ne bi mogel pomagati.

To je dovršeno zmagoslavje človeka. Vse, o čemer sem govorila, bi bilo zaman in nepomembno, če bi bilo pridobljeno le za jaz, ki ga poznamo tu spodaj. Vsi koraki, moj bralec, ki smo jih prehodili, bodo zaman, če vas bodo postavili na osamljen vrh, stran od vseh grešnih, trpečih jaz-ov, in vas ne bodo vodili do srca stvari, kjer ste vi in oni eno.

Zavest Mojstra se proži v tisto smer, ki jo izbere On, in se vsrka z vsako točko, h kateri jo je usmeril, ve vse, kar je On želel zvedeti. Vse to pa le zaradi Njegove pomoči, da ne bi bilo ničesar, kar On ne bi mogel čutiti, nič, kar ne bi mogel negovati, nič, kar ne bi mogel okrepiti, nič, čemur ne bi mogel pomagati v evoluciji. Za Njega je svet razvijajoča se celota, Njegovo mesto v njem pa mesto pomočnika evoluciji. On se lahko istoveti z vsakim korakom in temu nuditi vso potrebno pomoč. Pomaga elementalnemu kraljestvom, in vsakemu na njemu lasten način, evoluciji mineralov, živali, rastlin in ljudi. Pomaga tako njim kot Sebi.

Veličastje Svojega Življenja je on Sam in zato lahko pomaga vsemu. V tej pomoči se prepozna kot On Sam v vsem, čemur On pomaga.

To je skrivnost, zaradi katere lahko človek postopno razkrije samega sebe in širi zavest, da objema vse več in več, medtem ko on postaja vse bolj živ, vitalen in brez izgube znanja o sebi. Ko točka postane kroglja, se kroglja prepozna kot točka. Vsaka točka vsebuje vse in se spozna kot eno z vsako drugo točko. Zunanost je le odsev notranjosti. Realnost je le Eno Življenje, ločenost pa le utvara, ki je prešla.

Annie Besant Wood je bila dolgoletna predsednica Teozofskega društva (1907–1933), ki se je rodila 1. oktobra leta 1847 v bližini Londona v družini irskega porekla. S pomočjo materine prijateljice Ellen Marryat je pridobila dobro izobrazbo ter razvila močan čut odgovornosti do družbe.

Leta 1874 se je pridružila Secular Society ter v njem

tesno sodelovala s Charlesom Bradlaughom, urednikom revije *National Reformer*, za katero napisala številne članke o zakonu in pravicah žensk. Leta 1877 je izdala knjigo *The Laws of Population*, ki je govorila o nadzorovanju rojstev in bila zaradi tega deležna velikega odmeva v javnosti. To delovanje jo je povežalo s socialisti in Georgem Bernardom Shawom. Pridružila se je Social Democratic Federation in zasnovala lasten časopis *The Link*. Med drugimi je v njem leta 1888 objavila članek "White Slavery", v katerem je opozorila na nečloveške razmere in nizke plače žensk v eni izmed londonskih tovarn. Naslednjega leta pa je sodelovala pri izdaji vplivne knjige *Fabian Essays*.

Istega leta, 1889, je Annie Besant dobila v roke knjigo *The Secret Doctrine* Helene Petrovne Blavatsky in se navdušila za teozofijo in postala članica Teozofskega društva, kateremu je nato posvetila svoje nadaljnje življenje. Leta 1893 je odpotovala v Indijo na sedež društva in ga istega leta v Chicagu zastopala na World Parliament of Religions. Teozofijo in hindujsko filozofijo je predstavila tako bleščeče, da si je takoj pridobila naklonjenost hindujske javnosti, ki jo je nato podprla v njenih reformnih prizadevanjih za družbeno, vzgojno in politično prenovu Indije, ki jo je začela leta 1898 z ustanovitvijo Central Hindu College v Benaresu. Mahatma Gandhi je dejal, da je Annie Besant prebudila Indijo iz spanja, še posebej, ko je leta 1916 ustanovila Home Rule League in bila nato leta 1917 izvoljena za predsednico Indian National Congress. Annie Besant se je še nadalje vključevala v boj za pravice žensk in se posvečala pisanju teozofskih vsebin, saj je napisala številne članke in knjige, ki sedaj spadajo med klasična teozofska dela. Umrla je 20. septembra 1933 v Adyarju.